

Structuurvisie Velsen - *ontwerp*

Rauw, slim en lommerrijk

GEMEENTE VELSEN

Structuurvisie gemeente Velsen

Rauw, slim en lommerrijk

Ontwerp

6 oktober 2015

352.101.00

1. Inleiding	5	5. De thematische uitwerking	51
1.1. Stip op de horizon, ruimtelijke vertaling en uitvoeringsprogramma	5	5.1. Inleiding	51
1.2. Omgevingswet	7	5.2. Wonen	53
1.3. Luisteren, praten en debatteren	7	5.3. Voorzieningen en leefbaarheid	57
2. De unieke ligging van Velsen in de regio	9	5.4. Werken	61
3. Het vertrekpunt	15	5.5. Recreatie en toerisme	63
3.1. Landschappelijke laag	15	5.6. Duurzaamheid en milieu	65
3.2. Occupatielaag	16	5.7. Landschap en erfgoed	67
3.3. Metropolitane functies	17	5.8. Natuur	69
3.4. Kernkwaliteiten	19	5.9. Bereikbaarheid	71
3.5. Maatschappelijk krachtenveld	20	6. Op weg naar uitvoering	75
3.6. Richtinggevende documenten	22	6.1. Kompas	75
4. De koers van Velsen	25	6.2. Prioritering van projecten	75
4.1. Ruimtelijk raamwerk / visie 2040	25	6.3. Maatregelenmatrix	77
4.2. Nautische Toegangspoort	29	6.4. Wettelijk kader	79
4.3. Slimme Werkplaats / Techport	31	Bijlagen:	
4.4. Nationaal Park	33	Maatregelenmatrix	
4.5. Actieve Landschap	35	Structuurvisiekaart	
4.6. Duinstad & Land-Goed	37		
4.7. Velsen als verbindende schakel	47		
4.8. Structuurvisiekaart / ruimtelijke visie 2025	49		

A photograph of several offshore wind turbines in the ocean at sunset. The sky is a warm orange color, and the water is dark with some white foam from waves in the foreground. The turbines are silhouetted against the bright sky.

01

De structuurvisie Velsen is de integrale visie op de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente

1.1. Stip op de horizon, ruimtelijke vertaling en uitvoeringsprogramma

De structuurvisie Velsen is de integrale visie op de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. De structuurvisie moet niet worden gezien als een blauwdruk voor de toekomst, maar als een kompas waarmee de gemeente de koers bepaalt. De structuurvisie zet de stip op de horizon in 2040, toont de ruimtelijke visie tot 2025 en laat de uitvoering zien in een uitvoeringsprogramma. Een uitvoeringsprogramma in een structuurvisie - met een goede omschrijving van de projecten en hun onderlinge relatie - maakt kostenverhaal mogelijk: het wettelijk systeem waarmee de gemeente kosten op een initiatiefnemer kan verhalen. De structuurvisie vormt bovendien de aanzet voor een actieplan en de onderlegger voor bestemmingsplannen. Gemeenten zijn volgens de Wet ruimtelijke ordening (Wro) wettelijk verplicht een structuurvisie te maken, al zijn structuurvisies vorm- en procedurevrij. Wel moet de structuurvisie digitaal raadpleegbaar zijn.

De gemeente maakt de structuurvisie om de 'lange lijnen' van het beleid in beeld te krijgen die voorbij de collegeperiode gaan en dus ook het collegebeleid overstijgen. Daartoe spreekt de structuurvisie zich uit over de (gewenste) kernkwaliteiten van de gemeente. Het gaat daarbij vooral om die kwaliteiten die van 'metropolitaan' niveau zijn en dus ook iets toevoegen aan de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Daar is de gemeente extra trots op. Het is belangrijk om de verschillende kwaliteiten aan elkaar te koppelen door goede verbindingen. De structuurvisie legt ook de verbinding met de regio, met mensen en met verleden en toekomst.

Verder is de structuurvisie Velsen de ruimtelijke vertaling van een groot aantal reeds vastgestelde regionale en gemeentelijke documenten die de kaders vormen voor deze structuurvisie, zoals de 'Visie Noordzeekanaalgebied 2040', 'Visie op Velsen 2025' en de 'Strategische Agenda'. Hiermee bepaalt de gemeente ook haar positie in de regio en kan de gemeente haar visie hierop regionaal uitdragen. Ook biedt de structuurvisie helderheid naar burgers over het beleid en de manier van uitvoeren ervan (waaronder het kostenverhaal). Overigens is de structuurvisie niet alleen een toetssteen, maar vooral ook een inspiratiebron om (particuliere) initiatiefnemers te inspireren met nieuwe ontwikkelingen te komen die bijdragen aan het realiseren van de visie. Daarmee geeft de structuurvisie invulling aan de regisseursrol van de gemeente.

1.2. Omgevingswet

Momenteel is de Omgevingswet in voorbereiding die naar verwachting in 2018 in werking treedt. Deze wet, die vele wetten over de leefomgeving vervangt, moet meer snelheid, flexibiliteit en samenhang brengen. In deze wet zal de structuurvisie vervangen worden door de omgevingsvisie, waarin ook het beleid voor water, milieu, verkeer en vervoer en dergelijke wordt opgenomen. Met deze structuurvisie wordt hierop al zoveel mogelijk geanticipeerd. In die zin kan worden gesteld dat de structuurvisie Velsen 'Omgevingswet-proof' is.

1.3. Luisteren, praten en debatteren

Voor een integrale en breed gedragen visie is participatie door en communicatie met bevolking en belangenorganisaties essentieel. Omdat er in het kader van de Visie op Velsen 2025 reeds uitgebreid gesproken is met bevolking en belanghebbenden, is op basis van de Visie op Velsen eerst een concept-structuurvisie opgesteld. Deze conceptvisie is een integraal product, dat in nauw overleg met de raad is opgesteld. Vervolgens is in het voorjaar van 2015 breed gesproken over de conceptvisie met burgers en belanghebbende partijen:

- aan discussietafels is - na een busexcursie door Velsen - door circa 40 stakeholders organisaties, instellingen, verenigingen en platforms gediscussieerd;
- er is (in overleg met scholen) gesproken met scholieren via verschillende sociale media;
- tijdens een stadsgesprek dat openbaar toegankelijk was (inloopavond), kon iedereen die belangstelling had met vertegenwoordigers van de gemeente discussiëren over de structuurvisie;
- aan 2.200 deelnemers van het burgerpanel is een vragenlijst voorgelegd met belangrijke vraagstukken over onder meer wonen, voorzieningen en werken; hierop is door bijna 1.400 deelnemers (61%) gereageerd;
- er is een ambtelijk discussiemoment geweest met beleidsmedewerkers ruimtelijke ordening en stedenbouw van gemeenten uit de regio's IJmond en Zuid-Kennemerland.

De participatie heeft geleid tot concrete voorstellen voor aanpassingen van de (ontwerp)structuurvisie. In voorliggend document zijn de opmerkingen die vaak terugkwamen verwerkt, voor zover ze aansluiten bij het abstractieniveau van de structuurvisie als 'stip op de horizon'. Tijdens de inspraakprocedure krijgen alle burgers de mogelijkheid formeel een reactie te geven op de ontwerpstructuurvisie.

Ook na vaststelling van de visie wil de gemeente in contact blijven met burgers en belanghebbende partijen om de visie verder uit te werken. De gemeente staat open voor ontwikkelingen die bijdragen aan de realisatie van de visie en nodigt iedereen uit te komen met initiatieven.

02

Velsen ligt in een metropolitaan
landschap met grote economische
potenties

De unieke ligging van Velsen in de regio

Onderdeel van meerdere verbanden

Velsen is onderdeel van een groter verband. Velsen ligt in een metropolitaan landschap met grote economische potenties. In de diverse samenwerkingsverbanden stemt Velsen haar beleid af met andere overheden om de (internationale) concurrentiepositie te behouden en te versterken.

Van groot naar klein

De Randstad, het sterkst verstedelijkte gebied van Nederland, is sterk verbonden met de andere verstedelijkte gebieden in Noordwest-Europa. Londen en Parijs zijn georganiseerd rondom één centrale stad. Daarentegen zijn het Ruhrgebied en de Vlaamse Ruit samengestelde netwerkmetropolen, waarin 'zwermen' van verschillende identiteiten elkaar aanvullen (en dus complementair zijn aan elkaar). De Randstad is het sterkst verwant aan de laatstgenoemde gebieden.

MRA in de Noordvleugel

De Noordvleugel is binnen de Randstad economisch een sterk deel. Binnen de Noordvleugel is de MRA weer het kloppend hart. Velsen ligt in de centrale as van deze regio, namelijk het Noordzeekanaalgebied (NZKG). Tegelijkertijd maakt Velsen deel uit van de regio IJmond. Verder heeft Velsen een sterke relatie met de regio Zuid-Kennemerland, bijvoorbeeld op het gebied van wonen. Velsen vormt zo binnen de MRA het scharnierpunt tussen het NZKG, de IJmond en Zuid-Kennemerland.

MRA

De MRA is het informele samenwerkingsverband van 36 gemeenten, de provincies Noord-Holland en Flevoland en de stadsregio Amsterdam. Het metropoolgebied omvat het grondgebied van het noordelijk deel van de Randstad: de MRA strekt zich uit van IJmuiden tot Lelystad en van Purmerend tot de

Haarlemmermeer. Onder de metropoolvlag werken de partners vanuit een gedeelde visie aan een krachtige en innovatieve economie, snellere verbindingen en voldoende en aantrekkelijke ruimte voor wonen, werken en recreëren. Zo is een ontwikkelingsbeeld opgesteld waarin de ruimtelijke contouren voor het gebied zijn geschetst. In het gehele gebied ligt tot 2040 een woningopgave van 300.000 woningen, waarvan circa 30.000 in het NZKG. Deze opgave, tezamen met de opgaven op het gebied van de thema's economie, landschap en bereikbaarheid, zijn verder uit gewerkt in de Visie Noordzeekanaalgebied 2040. De bundeling van krachten zorgt voor betere afstemming en snellere besluitvorming en een krachtiger stem richting 'Den Haag'. De MRA behoort tot de Europese top vijf van economisch sterke regio's. De luchthaven Schiphol en de zeehaven dragen hieraan sterk bij omdat de aanwezigheid van deze voorzieningen een vestigingsvoorwaarde is voor veel bedrijven. Rode draad van de samenwerking is het behouden en versterken van die internationale concurrentiepositie.

NZKG

Binnen de MRA is het NZKG als één van de gebieden benoemd waarvoor het MRA-beleid verder moet worden uitgewerkt. Daartoe is de Visie Noordzeekanaalgebied 2040 opgesteld door vijf gemeenten en de provincie. Ook het Rijk heeft zich aan de visie gecommitteerd. In de visie is de stedelijke ontwikkeling in dit gebied sterk opgehangen aan het Noordzeekanaal zelf.

IJmond

Velsen maakt ook deel uit van de IJmond. Dit is een samenwerkingsregio waarin ook de gemeenten Beverwijk en Heemskerk participeren. De naam IJmond is ontstaan uit het feit dat de samenwerkende gemeenten aan beide kanten van het 'Oer- IJ' liggen. De gemeenten werken op diverse fronten samen.

De 'MRA-agenda van de IJmond' geeft een beeld van de sterke kanten van de IJmond en van de speerpunten waarop de regio de komende jaren inzet. In de MRA-agenda staat de identiteit van de IJmond in de MRA beschreven: 'De IJmond is een zeer aantrekkelijke authentieke kustregio binnen de MRA voor

MRA en de unieke ligging van de regio IJmond en Velsen

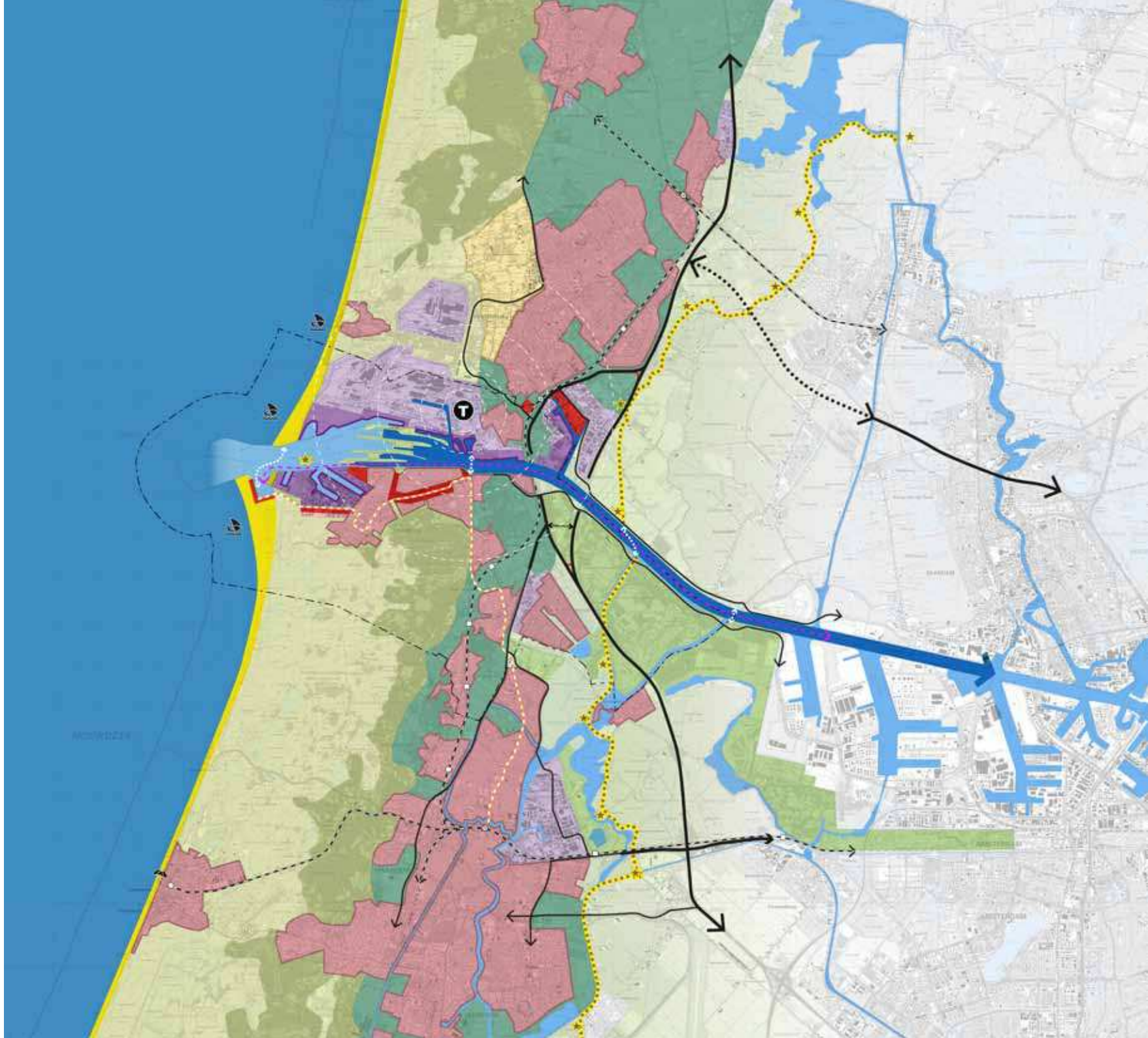
Velsen:

- Sluizencomplex en Noordzeekanaal
- Industrie en havens
- Strand en badplaats
- Duinen en Stelling van Amsterdam
- Transportinfrastructuur N208/A9/A22

Velsen vormt binnen de MRA het scharnierpunt tussen het Noordzeekanaalgebied, de IJmond en Zuid-Kennemerland

Verbeelding regionale ambities

- havenbekkens, kades
- havengerelateerde bedrijvigheid
- droge bedrijvigheid (maakindustrie)
- Techport
- intensieve recreatie
- tuinbouwgebied
- strand
- duin
- binnenduinrand
- landelijk gebied
- park - intensieve recreatie
- Noordzee
- Havenmond
- Noordzeekanaal
- Woongebied
- Stedelijk woonwerkgebied (intensivering en herstructurering)
- Stelling van Amsterdam
- pont
- Rijksweg
- Provinciale weg
- spoorlijn
- station
- intercity station
- HOV
- personenvervoer over water
- calamiteitenboog
- verbinding A9-A22-N208
- verbinding A9-A8
- grens gemeente Velsen

wonen, werken en recreëren die meer bekendheid verdient.' Belangrijke speerpunten in de agenda zijn:

- onderscheidende woonkwaliteiten (kleinschaligheid, betaalbaarheid en nabijheid van groen en werken);
- Techport, maakindustrie en onderhoud;
- logistiek;
- (offshore wind)energie;
- recreatie & toerisme: kust, duinen, strand, cultuurhistorie (Stelling van Amsterdam, buitenplaatsen, bunkers), bazaar, Spaarnwoude, cruisevaart, Uitgeestermeer, enzovoort;
- hoogwaardige tuinbouw.

Kortom, de IJmond is de regio waar ruimte is voor een aangename mix van wonen, werken en recreëren.

Bijzondere positie

Velsen is door de strategische ligging en meerdere samenwerkingsverbanden verknoot met een zeer sterke regio. Binnen de MRA neemt Velsen een bijzondere positie in. Dit geldt zeker voor IJmuiden dat, met de zeesluis in het Noordzeekanaal, de poort van Amsterdam vormt. Bovendien voegt Velsen unieke functies en kwaliteiten toe aan de MRA (zie paragraaf 3.4.). De regionale opgaven en ambities, die mede hierop zijn gebaseerd, volgen uit de regionale beleidsstukken zoals de 'Visie Noordzeekanaalgebied 2040', de 'Visie groengebied Amsterdam-Haarlem', de 'Regionale mobiliteitsvisie IJmond', de 'MRA-agenda van de IJmond', de 'Visie MRA West' en de 'Intergemeentelijke Structuurscan Zuid-Kennemerland'.

Kortom, de IJmond is de regio waar ruimte is voor een aangename mix van wonen, werken en recreëren

A group of people are cycling along a path in a lush, green landscape. The path is surrounded by dense vegetation, including tall grasses and various shrubs. In the background, there are more trees and a hillside. The scene is bright and sunny, suggesting a pleasant day for cycling. The cyclists are wearing casual clothing, and some have bags on their bikes. The overall atmosphere is one of outdoor recreation and nature.

03

Velsen is een gemeente geworden
met verschillende gezichten en
identiteiten

3.1. Landschappelijke laag

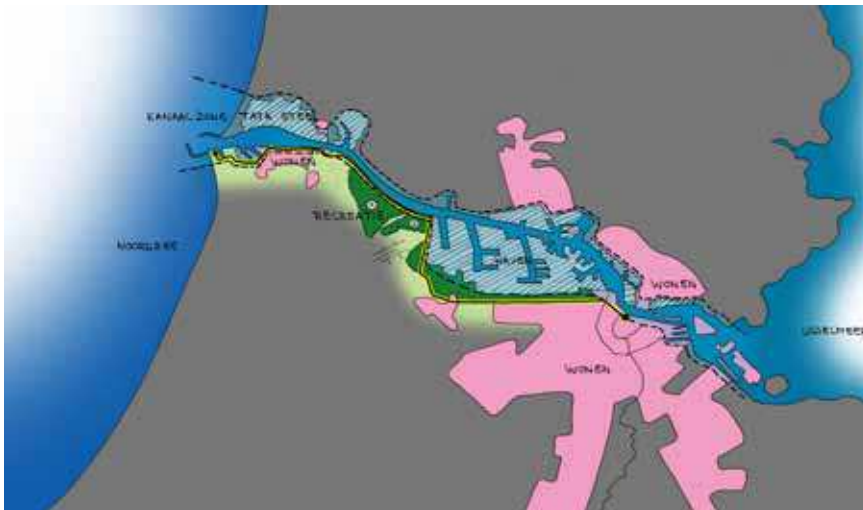
Zowel natuurlijke processen als de mens hebben grote invloed gehad op de ontstaansgeschiedenis van de huidige gemeente Velsen. Er kunnen drie landschappelijke hoofdstructuren worden onderscheiden:

1. in stroken evenwijdig aan de kust liggen van west naar oost verschillende landschapstypen, te weten achtereenvolgens: het strand, de duinen, de binnenduinrand, het veenweidegebied en de droogmakerij van het voormalige Wijkmeer;

Landschappelijke laag: noord - zuid

2. dwars op de kustlijn ligt een stelsel van duinrellen en bijbehorende watergangen, die het duinwater oostwaarts afvoeren, in de richting van het voormalige Wijkermeer;
3. met de komst van het oost-west liggende Noordzeekanaal is vooral de eerste landschappelijke hoofdstructuur onderbroken; het Noordzeekanaal met de hierlangs ontstane woon- en werkgebieden vormt nu een aparte structuur met een duidelijke eigen identiteit.

Het Noordzeekanaal: oost - west

Omdat het grondgebied van de huidige gemeente Velsen tot in de 19e eeuw lag ingeklemd tussen de zee in het westen en het Wijkermeer in het oosten, waren de verbindingen (in elk geval die over land) sterk noord-zuidgericht. Die noord-zuid oriëntatie is nog altijd zeer herkenbaar en afleesbaar, vooral in de binnenduinstrand.

3.2. Occupatielaag

Vroege bewoning

Historische kaart met huidige gemeentegrens

De rijke historie van de occupatie (bewoning of verstedelijking) van Velsen gaat ver terug in de geschiedenis. Velsen is namelijk één van de oudste nederzettingen van Nederland. Al in de vroege bronstijd was hier bewoning in het lagunegebied, gevormd door strandwallen en strandmeren. Meer dan 2.000 jaar geleden (omstreeks het jaar 14) bouwden de Romeinen bij Velsen een versterkte haven. Het fort werd speciaal op deze strategische plek gebouwd, omdat hier een kruising van landwegen was en omdat de Romeinen zo naar Trajectum (Utrecht) konden varen. Later zijn in de binnenduinstrand nederzettingen als Driehuis en Santpoort en diverse landgoederen ontstaan. De historische kern Velsen-Zuid is aangewezen als beschermd dorpsgezicht.

Noordzeekanaal

Van oudsher vormde de binnenduinrand de zone waarin gewoond werd, onder meer op de hier gelegen landgoederen, traditioneel op de overgang van hoog naar laag. Het occupatiepatroon ligt nu echter voor een groot deel haaks op die landschappelijke laag, oost-west dus, omdat dit patroon is gekoppeld aan het Noordzeekanaal. Langs dit kanaal zijn havens, industriegebieden, woongebieden en recreatieve zones ontstaan. Het ontstaan van IJmuiden - op de plek van Oud-IJmuiden - is zelfs direct het gevolg van de aanleg van het Noordzeekanaal, dat in 1876 in gebruik is genomen. Ook de zeesluis en de havens van IJmuiden zijn gekoppeld aan het Noordzeekanaal. Verder hangt het ontstaan van de Hoogovens, het huidige Tata Steel, nauw samen met het kanaal. Dit fabriekscomplex, dat deels ook in de gemeenten Beverwijk en Heemskerk ligt, is zeer omvangrijk en beeldbepalend. Omdat het oostelijke deel van IJmuiden ernstig was beschadigd in de Tweede Wereldoorlog, is in de jaren vijftig een wederopbouwplan van architect Dudok uitgevoerd met het gemeentehuis en de Lange Nieuwstraat als meest kenmerkende elementen.

Tata Steel (voormalige Hoogovens)

3.3. Metropolitane functies

Velsen is door de loop van de geschiedenis - vanaf de Steentijd, de Romeinse tijd en veel later de aanleg van het Noordzeekanaal tot in het heden - een gemeente geworden met verschillende gezichten en identiteiten: grootschalige industrie zoals Tata en stevige infrastructuur - zoals het Noordzeekanaal, het spoor en de snelwegen A22 en A9 - bestaan naast de fijnmazige structuur van wandel- en fietspaden in de natuur- en recreatiegebieden. Verder heeft Velsen:

- één van de grotere zeehavens van Nederland, met een focus op visserij, offshore (inclusief windenergie), ferry en cruisevaart;
- één van de weinige maritieme jachthavens van Nederland;
- met de aanleg van de nieuwe sluis weer de grootste zeesluis ter wereld;
- een groot deel van het bedrijvencomplex van Tata Steel (voormalige Hoogovens);
- een groot deel van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland;
- een actief landschap, met stoere stranden en recreatiegebied Spaarnwoude;
- voor iedereen de mogelijkheid te wonen in of op korte afstand van het groen.

Een aantal van deze functies kan worden gezien als metropolitaan. Dat wil zeggen dat ze uitstijgen boven de 'gemiddelde' gemeentelijke kenmerken en echt iets unieks toevoegen aan de MRA. Daarbij heeft elk onderdeel zijn eigen 'speelveld'. Zo zijn offshore en visserij gericht op de Noordzee, maar is Tata een globale speler.

Nautische Toegangspoort en Slimme Werkplaats/Techport - vertegenwoordigen de stoere, slimme kant van de gemeente,

NAUTISCHE TOEGANGSPOORT

SLIMME WERKPLAATS / TECHPORT

DUINSTAD & LAND-GOED

NATIONAAL PARK

ACTIEF LANDSCHAP

terwijl het Nationaal Park meer de zachte, luwe kant van de gemeente laat zien

3.4. Kernkwaliteiten

Verskillende metropolitane functies onderscheiden Velsen van de rest van de MRA. Zodoende zijn ze de basisingrediënten waarmee de bestaande kernkwaliteiten van Velsen kunnen worden omschreven. De volgende vijf kernkwaliteiten zijn onderscheiden.

- **Velsen is de Nautische Toegangspoort van de MRA**

Velsen, en dan vooral IJmuiden, is met het haven- en sluiscomplex de belangrijke Nautische Toegangspoort van de metropoolregio, maar ook de logische uitvalsbasis voor offshore-activiteiten, bijvoorbeeld gerelateerd aan windenergie en boorplatforms.

- **Velsen is de Slimme Werkplaats / Techport van de MRA**

Door de ontwikkelingen bij Tata Steel verschuift de werkgelegenheid van staalproductie naar kennisrijke vormen op het gebied van energiewinning, duurzaamheid en staal. Daarnaast zijn er meerdere kennisintensieve bedrijven in Velsen die verband houden met visserij, offshore en windenergie.

- **Velsen is het Nationaal Park van de MRA**

Zuid-Kennemerland is met 3.800 hectare bos- en duingebied tussen IJmuiden, Haarlem en Zandvoort het (enige) Nationaal Park van de MRA. De enige Nederlandse kudde wisenten, de Europese bizon, begraast een deel van het Nationaal Park. Net als het Noordhollands Duinreservaat (in de meest noordwestelijke hoek van de gemeente) is het Nationaal Park aangewezen als Natura2000-gebied (Kennemerland-Zuid).

- **Velsen is het Actieve Landschap van de MRA**

Het Stoere Strand en het Metropoolpark Spaarnwoude vormen een belangrijke kernkwaliteit van de gemeente. Het metropolitane landschap onderscheidt zich in de MRA door haar rauwe, stoere, avontuurlijke karakter, dat de recreant iets biedt dat in de MRA verder schaars is.

- **Velsen is de Duinstad en het Land-Goed van de MRA**

Velsen heeft een rijk palet aan onderscheidende woonmilieus, van dorps tot stedelijk, van betaalbaar tot duur en op unieke plekken zoals in het groen tussen de landgoederen van de binnenduinrand, aan/in de duinen, aan het strand, langs het Noordzeekanaal, in de haven of bij de Stelling van Amsterdam. Door de nabijheid van de zee, de duinen, de havens en het kanaal voegt Duinstad IJmuiden een uniek metropolitane woonmilieu toe aan de MRA. Tegelijkertijd voegen de dorpen in de binnenduinrand een andere bijzondere woonomgeving toe aan de metropoolregio, met hun lommerrijke karakter, te midden van fraaie landgoederen en dichtbij de duinen.

De eerste twee genoemde kernkwaliteiten - Nautische Toegangspoort en Slimme Werkplaats / Techport - vertegenwoordigen de stoere, slimme kant van de gemeente, terwijl het Nationaal Park meer de zachte, luwe kant van de gemeente laat zien. Het Actieve Landschap en Duinstad & Land-Goed maken gebruik van zowel de rauwe als de luwe, lommerrijke zijde. Zo kun je in de gemeente Velsen tegelijkertijd op vijf minuten lopen van het Noordzeekanaal en op vijf minuten lopen van de duinen wonen.

De kernkwaliteiten voegen echt iets toe aan de MRA en het is daarom belangrijk dat ze met elkaar verbonden worden. Uit de eerder beschreven landschapelijke laag en de occupatielaag kunnen verbindende elementen worden gedestilleerd (lange lijnen: landschap, water, infrastructuur). Dit wordt in paragraaf 4.7 verder uitgewerkt.

3.5. Maatschappelijk krachtenveld

Uitgangspunt voor de toekomstige ontwikkeling van de gemeente is dat de bestaande kernkwaliteiten worden behouden en verder worden versterkt. Dat gaat echter niet vanzelf. Om te behouden moet je (soms) veranderen. De verschillende trends in de samenleving vormen namelijk bedreigingen maar gelukkig vaak ook kansen voor de toekomst. Ook al is het misschien niet altijd mogelijk het tij te keren, het gaat erom voorbereid te zijn op de toekomst. De volgende trends zijn relevant.

- **Crises en transities:** de financiële en economische crisis hebben diepe sporen achtergelaten in de boekhouding van veel overheden, woningcorporaties en bedrijven, terwijl de klimaatverandering veelal vraagt om grote investeringen op de lange termijn. Er moeten dus duidelijke keuzes gemaakt worden tussen ontwikkelingen waarin nog wel en waarin niet meer geïnvesteerd wordt. Ook de sociale transitie vraagt van gemeenten extra inspanningen omdat taken in het sociale domein (onder meer in de zorg) van het rijk zijn overgedragen aan gemeenten. Burgers zullen hierdoor nieuwe sociale verbanden met elkaar aangaan. Alhoewel het vooralsnog moeilijk te voorspellen is welke vraagstukken dit precies oplevert, is het wegens de verwachte ruimtelijke effecten wel belangrijk om ze te betrekken in de structuurvisie. Voor Velsen betekent het ook dat ontwikkelingen niet altijd vanzelf gaan maar soms aangejaagd moeten worden. In dit verband staat een open en positieve houding van het gemeentebestuur ten opzichte van initiatieven van buiten centraal.
- **Individualisering en gemeenschapszin:** de laatste jaren heeft een individualisering van de samenleving plaatsgevonden. Beleidsmakers maken zich zorgen om de sociale cohesie. Ook al is er naast individualiteit een hang naar meer gemeenschapszin, keuzevrijheid is nog steeds bepalend. Ook omdat er minder geld is, verwacht de overheid meer inzet van bewoners. De 'participatiesamenleving' zal veel van mensen vragen en het is van belang dat de gemeente deze mensen passende ondersteuning biedt.

- **Langer thuis wonen:** een belangrijke verandering in de zorg is dat mensen die zorg nodig hebben (veelal ouderen), langer zelfstandig thuis blijven wonen. Dit heet 'extramuralisering van de zorg'. Deze mensen hebben vooral behoefte aan een geschikte woning met 24 uur per dag zorg op afroep. Die kan bijvoorbeeld vanuit een zorgcentrum in de buurt worden geleverd. Dit betekent enerzijds dat voldoende woningen levensloopbestendig moeten zijn (of kunnen worden gemaakt) en anderzijds dat voor een deel van de huidige zorgaccommodaties (zoals woon-zorgcomplexen) een andere functie moet worden gevonden.
- **Vergrijzing, ontgroening, verdunning en arbeidsmigratie:** de vergrijzing, die rond 2040 een hoogtepunt bereikt, heeft vooral gevolgen voor de vraag naar seniorenwoningen en woon-zorgcomplexen (maar zie ook de hierboven genoemde trend) en de recreatiebehoefte. Om ontgroening tegen te gaan is het belangrijk rekening te houden met de vestigingsfactoren voor jongeren (voorzieningsniveau, woonkwaliteit, bereikbaarheid). Daarnaast is sprake van woonverdunning. Dit betekent dat per woning gemiddeld minder mensen wonen. Het gevolg hiervan is dat zelfs bij een gelijkblijvend inwoneraantal,

toch extra woningen gebouwd moeten worden om aan de vraag te voldoen. Verder is de arbeidsmigratie, veelal uit Oost-Europa, van invloed op de kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar woningen.

- **Mobiliteit:** de mobiliteit neemt toe doordat mensen zich over steeds grotere afstanden verplaatsen. Daarmee is het voorzieningen- en woonvraagstuk sterker een regionaal vraagstuk geworden. Daarentegen is er ook een - door de vergrijzing - groeiende minder mobiele doelgroep die juist meer op de woonplaats gericht zal zijn. Hiermee moet rekening worden gehouden. Voor Velsen - als onderdeel van de MRA - zijn dit wezenlijke trends.
- **Digitalisering:** de digitale revolutie heeft op veel terreinen invloed. Zo kan deze trend de toename van de mobiliteit verminderen door de toepassing van internet, e-mail en domotica (huiselijke elektronica) et cetera, waardoor personeel en zelfstandigen vanuit huis kunnen werken en niet de weg op hoeven. De digitalisering biedt ook de mogelijkheid om voorzieningen en goederen vanuit huis aan te spreken of om oplossingen te bieden voor bepaalde vraagstukken rondom zorg.
- **Schaalvergroting:** de digitalisering, de toegenomen mobiliteit en de schaalvergroting samen hebben in de winkel- en supermarktbranche een zwaardere concurrentie voor de lokale detailhandel en uiteindelijk leegstand van winkelpanden tot gevolg. Dit is ook voelbaar in de centra van de kernen van Velsen. Tegelijkertijd ontstaat er ruimte voor onderscheidende en specialistische winkels (zoals een kaasspeciaalzaak, vishandel, modeltreinwinkel, koffiewinkel, ambachtelijke slager of een winkel met streekproducten).
- **Verschuivingen in de recreatie:** veel mensen zoeken in hun vrije tijd rust en ruimte om te 'onthaasten' van de dagelijkse (werk)stress. Het Metropoolpark Spaarnwoude, het strand en vooral de duinen in het Nationaal Park bieden daarvoor volop ruimte. Tegelijkertijd neemt de vraag naar (trendy)

kwaliteitshoreca en recreatief en thematisch winkelen toe. Hierop kan Velsen inspelen. Tot slot vindt er sinds enkele jaren een verschuiving plaats van team- en duo-sporten naar individuele sporten, zoals bijvoorbeeld golf en hardlopen. Ook dit biedt kansen voor de gemeente.

- **Platteland vernieuwing en -ontwikkeling:** door de schaalvergroting ontstaan steeds minder, maar steeds grotere bedrijven. Hierdoor komt een deel van de agrarische bedrijfsbebouwing leeg te staan en hiervoor dient een nieuwe functie te worden gevonden. Waar schaalvergroting door gebrek aan ruimte of natuurwetgeving niet mogelijk is, dreigt de agrarische functie helemaal uit het gebied te verdwijnen en moet gezocht worden naar andere functies waarmee het landschap kan worden beheerd. Anderzijds is ook een verschuiving naar meer biologische en biologisch-dynamische landbouw waarneembaar en verbreding van de landbouw of Multifunctionele Landbouw (MFL). Mogelijk kunnen hierdoor financiële dragers gevonden worden voor die delen van Velsen die voorheen een primair agrarische functie hadden.
- **Integrale benadering van de leefomgeving:** maatschappelijke opgaven worden zo complex en sectorale belangen hangen zo nauw samen, dat uit moet worden gegaan van een integrale benadering van de leefomgeving. Deze structuurvisie volgt zo een benadering.

Het is belangrijk de samenleving voor te bereiden op dit soort ontwikkelingen die op de regionale of lokale samenleving afkomen. Deze trends werken in elk gebied weer anders in op de bestaande kwaliteiten.

Nu de kernkwaliteiten zijn bepaald en is beschreven wat er op de gemeente afkomt, is het belangrijk te beschrijven waar de gemeente naartoe wil. Daarbij is het van belang goed te kijken naar het beleid dat er al ligt. De structuurvisie begint immers niet op nul.

3.6. Richtinggevende documenten

In de regio en de gemeente is al veel beleid vastgesteld dat inspeelt op de in de vorige paragraaf genoemde trends. Hierdoor liggen de kaders voor een groot gedeelte al vast. Onderstaande documenten dienen in dit verband in elk geval als belangrijke onderlegger.

- **'Visie op Velsen 2025: Kennistrijk werken in Velsen'** (mei 2011). In deze visie, die in een interactief proces tot stand is gekomen, is de situatie beschreven als ware het 2025. Velsen is dan een bloeiende en groeiende gemeente met de kennisindustrie van de MRA. De economische pijlers zijn innovatie in de wind- en waterenergie, duurzaamheid en maritiem ecologisch onderzoek. De zware industrie is in 2025 kennisintensief, innovatief en duurzaam (met een verbeterde luchtkwaliteit als gevolg). IJmuiden is een stad met een metropool karakter, aantrekkelijk als dynamische haven en avontuurlijke kustplaats. De andere kernen behouden hun 'dorpse' karakter.

- **'Strategische Agenda Gemeente Velsen: Energiek en Innovatief naar 2016'** (april 2013).

In deze agenda is gekozen voor vier strategische prioriteiten:

- *IJmond, innovatieve regio* - Velsen als dé plek voor technisch en maritiem onderwijs;
- *Interessant IJmuiden* - boeiende en aantrekkelijke leefomgeving; kwaliteit, hoogwaardig en metropolitaan wonen in een stadse omgeving met natuur en rust om de hoek;
- *Er zit energie in Velsen* - energie-efficiëntie en -besparing, groene energie;
- *Avontuurlijke kust en groen* - Spaarnwoude als festivallocatie, realiseren 'Kustvisie IJmuiden aan Zee' met (vakantie)woningen aan/op het strand.

De vier strategische prioriteiten zijn verbonden met elkaar door het thema duurzaamheid.

- **Impulsprojecten** (najaar 2014).

Aan de hand van de Visie op Velsen en de Strategische Agenda zijn voor de bestuursperiode 2014-2018 vijf thema's of 'impulsen' geformuleerd. Met de volgende impulsen wil het college een extra stimulans geven aan een zichtbare positionering en profilering van de gemeente en de regio IJmond:

- *Havenkwartier Halkade & Oud-IJmuiden*: het unieke karakter van dit markante havenkwartier wordt versterkt. Dat karakter draagt immers sterk bij aan de uitstraling van IJmuiden, Velsen en de IJmond;
- *Kust informatie en innovatie centrum & Kustvisie*: het Kust informatie en innovatie centrum (KIIC) wordt dé plek van activiteit in de kustzone. KIIC en daarnaast de ontwikkeling van de Kustvisie IJmuiden aan Zee verhogen de aantrekkingskracht van IJmuiden aan Zee;
- *Offshore Windenergie*: hier gaat het om het samenstellen van een slim pakket van acties om de ontwikkeling van IJmuiden en IJmond als centrum voor de groeiende offshore windenergie (transport, aanleg en onderhoud) een extra zetje te geven;

- *Citymarketing en IJmuiden Rauw aan Zee*: meer gezien, herkend en erkend worden. Daarom wordt een merk ontwikkeld om duidelijker te maken wat IJmuiden en Velsen allemaal in huis heeft. Dit sluit aan op de wens van de raad om “een integraal citymarketingbeleid gestalte te geven waarbij de inzet van een city manager wordt betrokken”;
- *Techport IJmond*: verder stimuleren van de Techniekcampus IJmond als dé plek waar waardering is voor techniek en vakmanschap. Het college wil hiermee nog meer de koploper in de MRA en in Nederland zijn!
- **‘Visie Noordzeekanaalgebied 2040: Duurzame ontwikkeling van een economische motor’** (november 2013).
Belangrijke rode draad in deze visie is dat bij ruimtevragen, zowel voor economische functies als woningbouw, er eerst geïntensiveerd moet worden op bestaande locaties. Transformatie binnen de bestaande stad van werk naar andersoortig werk of gemengd woon-werkgebied is mogelijk, maar zal altijd in overleg met en vanuit het perspectief van de zittende bedrijven worden bekeken. Ontwikkeling van recreatief gebied en (recreatieve) verbindingen maken ook deel uit van de visie.
- **‘Visie Groengebied Amsterdam-Haarlem 2040’** (april 2013).
Deze visie vormt een gezamenlijk uitgangspunt van provincie en gemeenten voor de verdere ontwikkeling van het gebied tussen Amsterdam en Haarlem tot een grootschalig groengebied met mogelijkheden voor ontspanning en dagrecreatie, gevrijwaard van verdere verstedelijking. De visie gaat in op opgaven zoals de woningbehoefte voor de langere termijn, de consequenties van een mogelijke uitbreiding van Schiphol en de toekomst van het Noordzeekanaalgebied.
- **‘Samen verder bouwen aan Velsen: Coalitieakkoord 2014-2018’** (voorjaar 2014).
Centraal in dit akkoord staat een open en positieve houding van het gemeentebestuur ten opzichte van initiatieven van buiten. Niet ‘nee, tenzij’, maar ‘ja, mits’ is het uitgangspunt. De Visie op Velsen en de Strategische Agenda vormen de inhoudelijke basis voor het beleid. Verder kijkt het college nadrukkelijk naar de regio. Daarbij vindt het college het belangrijk binnen de MRA als IJmondregio op te trekken.

04

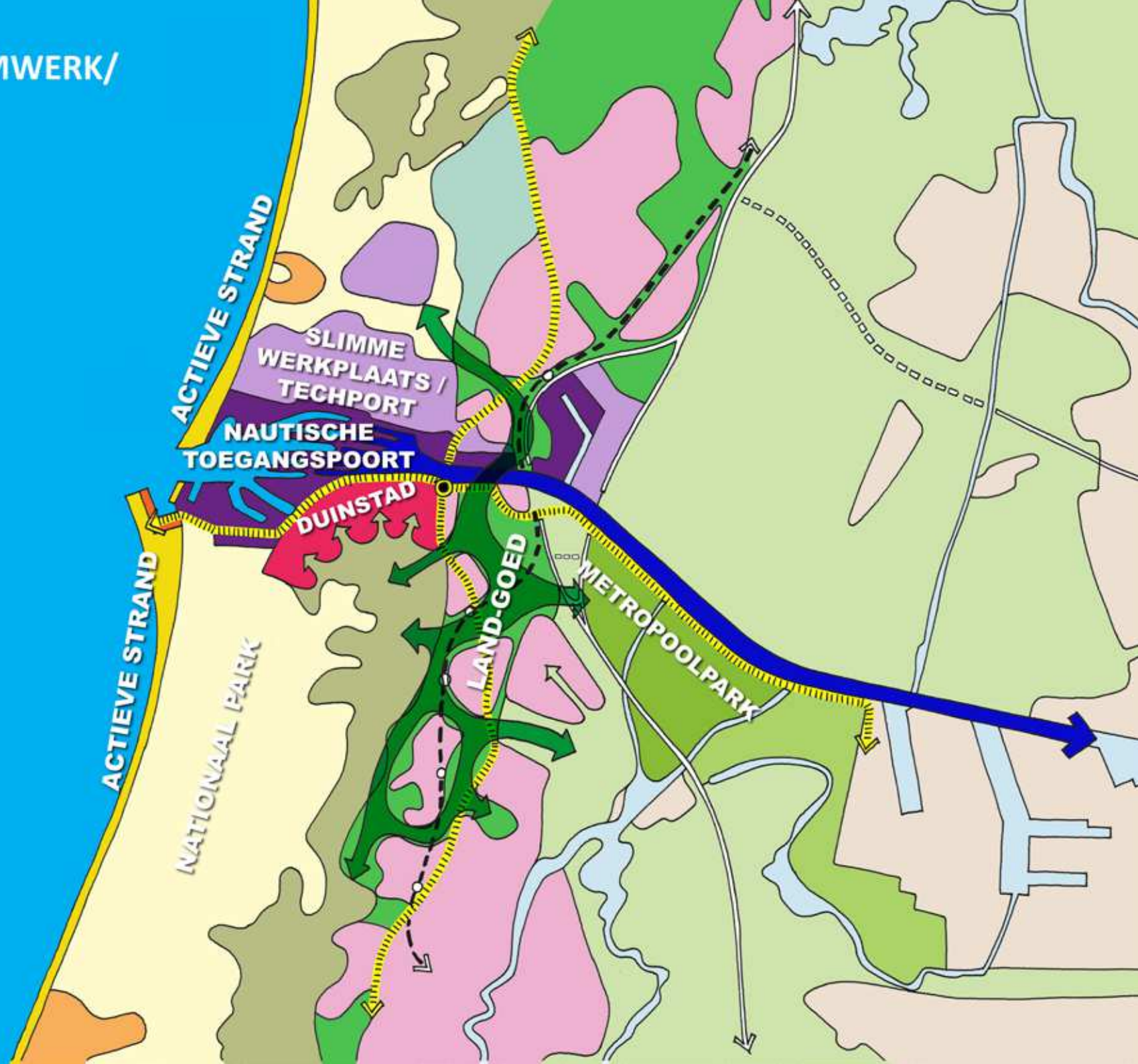
Het ruimtelijk raamwerk laat de ‘stip op de horizon’ zien waar de gemeente naar toe wil, op weg naar 2040

4.1. Ruimtelijk raamwerk / visie 2040

Op basis van de in het vorige hoofdstuk genoemde beleidskaders en rekening houdend met het maatschappelijk krachtenveld, is het mogelijk een ruimtelijk raamwerk op te stellen dat de (abstracte) visie voor de ontwikkeling van de gemeente op de lange termijn laat zien. Dit ruimtelijk raamwerk zet de te behouden/versterken kernkwaliteiten en de te verbeteren onderlinge verbindingen op de kaart en toont de gewenste ontwikkelrichting voor verschillende deelgebieden binnen de gemeente. Het ruimtelijk raamwerk laat de 'stip op de horizon' zien waar de gemeente naar toe wil, op weg naar 2040.

Twee van de kernkwaliteiten (zie paragraaf 3.4.) zijn terug te vinden in meerdere deelgebieden. Het Actieve Landschap omvat immers twee heel verschillende - maar wel samenhangende - deelgebieden die elk hun eigen identiteit hebben, namelijk het stoere strand en het Metropoolpark Spaarnwoude. Ook binnen Duinstad & Land-Goed kan een mozaïek aan sferen en woon- en leefmilieus worden aangetroffen; Duinstad en Land-Goed vormen de twee meest wezenlijk verschillende deelgebieden (zie de kaart van het ruimtelijk raamwerk / visie 2040). Voor de overige kernkwaliteiten (Nautische Toegangspoort, Slimme Werkplaats / Techport, Nationaal Park) geldt dat deze gehele deelgebieden vertegenwoordigen.

**RUIMTELIJK RAAMWERK/
VISIE 2040**

Zodoende kunnen de volgende deelgebieden (gekoppeld aan de bijbehorende kernkwaliteit) worden onderscheiden, die elk hun eigen identiteit hebben:

- de Nautische Toegangspoort;
- de Slimme Werkplaats / Techport;
- het Nationaal Park;
- het Actieve Landschap:
 - het Actieve Strand;
 - het Metropoolpark;
- de Duinstad & het Land-Goed:
 - Duinstad;
 - Land-Goed.

Het overkoepelende uitgangspunt van deze structuurvisie is dat de bestaande kernkwaliteiten worden behouden en waar mogelijk verder versterkt. Op basis van dit uitgangspunt worden in de volgende paragrafen (4.2. t/m 4.6.) de belangrijkste ambities geschetst voor de verschillende deelgebieden. Een ander streven van de gemeente is de verschillende kernkwaliteiten waar nodig onderling beter te verbinden, met snelwegen, (hoogwaardig) openbaar vervoer en aantrekkelijke routes als belangrijkste typen verbindingen. Dit wordt in paragraaf 4.7. verder uitgewerkt. De ambities zijn steeds gekoppeld aan de impulsprojecten. Deze projecten hebben tot doel de komende periode nog eens een extra zetje te geven aan de uitvoering van de Visie op Velsen.

NAUTISCHE TOEGANGSPOORT

In de Nautische Toegangspoort uit zich het
metropolitane karakter van Velsen het sterkst
door de havens, de zeesluis en het staalfront

4.2. Nautische Toegangspoort

Ambitie

De positie van Velsen als volwaardige Nautische Toegangspoort van de MRA wordt verder versterkt. Centraal in die ontwikkeling staan:

- de versterking van de haven voor de visserij;
- de ontwikkeling van de haven als servicehaven voor de offshore industrie (inclusief windenergie);
- de realisering van de Kustvisie, onder meer door het ontwikkelen van (vakantie)woningen aan/op het strand;
- de versterking van de positie van de ferry- en cruiseterminal, door middel van:
 - een betere begeleiding van de bezoekers naar attracties in de gemeente, bijvoorbeeld door bewegwijzering naar het Nationaal Park, de landgoederen en het strand;
 - aantrekkelijke faciliteiten en het vergroten van de levendigheid bij de ferryterminal in Oud-IJmuiden en aan de Halkade, bijvoorbeeld met trendy horeca en leuke pleintjes;
- het profiteren van de aanleg van de nieuwe zeesluis mede door een informatiepunt te ontwikkelen;
- het verder ontwikkelen van Oud-IJmuiden als bruisend havenkwartier.

Toelichting

In de Nautische Toegangspoort uit zich het metropolitane karakter van Velsen het sterkst door de havens, de zeesluis en het staalfront. Binnen de Nautische Toegangspoort liggen echter ook twee gebieden die potenties hebben als woongebied: Oud-IJmuiden en de kust. Oud-IJmuiden steekt als boegspriet de IJ monding in en ontvangt haar gasten van zee 'met de kop in de wind'. Deze trotse kiem van IJmuiden legt als geen ander deel van Velsen de verbinding tussen verleden, heden en toekomst. Het gebied doet er alles aan de potenties als ontmoetingsplaats waar te maken. Hiervoor kan aansluiting worden gevonden met het profiel 'DNA Kust, IJmuiden rauw aan zee' (zie paragraaf 4.5.).

Bovendien heeft het college het gebied als impulsproject aangemerkt. In dit verband is de ambitie het deelgebied Halkade - Spoorwegdriehoek te ontwikkelen als:

- aantrekkelijke entree van IJmuiden en als gebied waarin de recente hoogwaardige ontwikkeling van Oud-IJmuiden wordt doorgezet;
- geschikte plek voor kennis- en onderzoeksinstituten en bedrijfjes met een lage milieucategorie, passend in de Techport;
- gebied waarin de visafslag een belangrijk onderdeel blijft.

Aan zee wordt het gebied langs de jachthaven uitgebouwd tot een zeewaardige buitenplaats, die een aanvullend woon- en 'vermaakmilieu' biedt voor de metropool. Tussen de twee ankerpunten - Oud IJmuiden en IJmuiden aan Zee - ligt de zeehaven waar vis, wind, offshore, ferry/cruise en ondersteunende bedrijvigheid de klok slaan. De kunst is de ankerpunten op goede wijze met elkaar te verbinden. De ambitie is daarom de uitstraling van de route via de Kromhoutstraat te verbeteren. Hiervoor is een verbetering van de kwaliteit van bebouwing nodig en een goede aanhechting aan het duingebied. Tevens is er verbreding van de bedrijfsfuncties langs de Kromhoutstraat mogelijk (bijvoorbeeld dienstverlenende bedrijven). Daarnaast zal er een onderzoek worden gestart naar de mogelijkheden van herstructurering van het gebied. Daarbij kunnen mogelijkheden voor woningbouw alvast worden verkend waarbij als uitgangspunt geldt dat de economie daar niet door gehinderd mag worden.

Impulsprojecten

De volgende impulsprojecten hebben een relatie met de ambities voor de Nautische Toegangspoort:

- Havenkwartier Halkade & Oud-IJmuiden
- Kust informatie en innovatie centrum & Kustvisie
- Citymarketing en IJmuiden Rauw aan Zee

**SLIMME
WERKPLAATS /
TECHPORT**

**een krachtenbundeling van onderwijs, overheid en
bedrijfsleven in de IJmond, gericht op technisch
vakmanschap en innovatie**

4.3. Slimme Werkplaats / Techport

Ambitie

Velsen wordt verder ontwikkeld als de Slimme Werkplaats / Techport. Daarvoor wordt ingezet op:

- economische specialisatie in basismetaal-, maakindustrie en onderhoud offshore windenergie;
- het kennisintensief maken van de maakindustrie, meer gericht op innovatie en duurzaamheid;
- krachtenbundeling van onderwijs, overheid en bedrijfsleven (technisch vakmanschap);
- de Techniekcampus Tata Steel.

Toelichting

De MRA/IJmond is een regio met veel kansen. Velsen neemt hierbinnen een bijzondere positie in. Bedrijven in de maakindustrie, onderhoud, (wind)energie en offshore creëren een plek waar vaklieden en technici tot hun recht komen. Hier kunnen talenten zich ontwikkelen en hun carrière een vliegende start geven. Tegelijkertijd is aanwas van gekwalificeerde technici ook noodzakelijk om te innoveren, om de maakindustrie voor de regio te behouden en om een aantrekkelijke woon- en werkomgeving te blijven. Daarom zijn er belangrijke dwarsverbanden gelegd met onderwijsinstellingen. Zo wordt de 'Techport' ontwikkeld: een krachtenbundeling van onderwijs, overheid en bedrijfsleven (de zogenaamde triple helix) in de IJmond, gericht op technisch vakmanschap en innovatie. In Velsen liggen kansen op het gebied van basismetaal- en maakindustrie, en offshore windenergie. Zo kunnen kennis en praktijkervaring met elkaar op bredere schaal gedeeld worden en kan kruisbestuiving plaatsvinden tussen industrie en onderwijs.

Impulsprojecten

De volgende impulsprojecten hebben een relatie met de ambities voor de Slimme Werkplaats / Techport:

- Offshore Windenergie
- Citymarketing en IJmuiden Rauw aan Zee
- Techport IJmond

NATIONAAL PARK

De luwe duinen zijn de geelgroene oase van Velsen. Zij vormen de voor- en achtertuin van IJmuiden en de ontsnapping aan de drukte van het bedrijvige NZKG en zijn havens

4.4. Nationaal Park

Ambitie

De ligging van Velsen in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland wordt beter benut. Hieraan wordt bijgedragen door:

- de unieke natuur- en landschapswaarden te beschermen;
- de recreatieve potenties (wandelen, natuurbeleving) beter te benutten, onder meer door de relaties met de omliggende kernen te verbeteren;
- de unieke kwaliteiten van het Nationaal Park beter beleefbaar te maken.

Toelichting

Het Nationaal Park vormt onmiskenbaar een unieke kwaliteit in de MRA. Het mag bijzonder genoemd worden dat het grootste deel van de woonkernen van Velsen zo dichtbij dit duinpark liggen. De luwe duinen zijn de geelgroene oase van Velsen. Zij vormen de voor- en achtertuin van IJmuiden en de ontsnapping aan de drukte van het bedrijvige NZKG en zijn havens. Waar kun je op zo een korte afstand van betaalbare woningen herten zien in de wilde natuur? De ambitie voor het Nationaal Park is vanzelfsprekend allereerst de eigen (intrinsieke) natuur- en landschapswaarden te behouden. Daarnaast is het echter ook belangrijk de recreatieve en educatieve potenties van het duingebied te benutten, niet alleen voor recreanten van ver, maar juist ook voor bezoekers uit de MRA en voor inwoners van Velsen. De daadwerkelijke beleving van de natuur staat hierbij voorop. Het is dan ook van belang het gebied toegankelijker te maken, waarbij er een goede balans moet zijn tussen een toename van het aantal bezoekers en de natuur- en landschapswaarden.

Impulsprojecten

Het volgende impulsproject heeft een relatie met de ambities voor het Nationaal Park:

- Citymarketing en IJmuiden Rauw aan Zee

ACTIEVE LANDSCHAP

essentieel om de contrasten tussen de verschillende
landschappen, sferen en identiteiten in de gemeente te behouden
en te versterken

4.5. Actieve Landschap

Ambitie

Het stoere strand en het Metropoolpark Spaarnwoude worden als metropolitane attracties voor avontuurlijke sport en grootschalige evenementen verder op de kaart gezet.

Toelichting

In het toeristisch marketingprogramma 'DNA Kust, IJmuiden rauw aan zee', dat in samenwerking met de Provincie Noord-Holland is opgesteld, is de onderbouwing van deze ambitie mooi verwoord: 'IJmuiden is niet het resultaat van een stedenbouwkundig plan met parken en pleinen. IJmuiden is het gevolg van dat wat nodig is om te vissen, te werken of te klussen en af en toe te rusten. IJmuiden is wars van mooimakerij. IJmuiden is echt en puur. De wind is stevig en de zee is ruw. Net als de schitterende materialen waaruit IJmuiden is opgebouwd. De kades, de kranen, de schepen, alles gemaakt om de vis aan land te brengen of om het ijzer uit het erts te winnen. IJmuiden is Rauw, Rauw is mooi!'

Voor het versterken van de positie op het gebied van recreatie en toerisme is het van belang de volgende deelgebieden te onderscheiden:

- **Metropoolpark Spaarnwoude**

Spaarnwoude heeft een geschiedenis als tweezijdige verdedigingswal, oorspronkelijk als onderdeel van de Stelling van Amsterdam en later als opgeworpen buffer voor de uitbreiding van hetzelfde Amsterdam. Dankzij deze historie, die goed zichtbaar en voelbaar is gemaakt, vormt Spaarnwoude nu een geweldig groengebied waar vertier voor de hele metropoolregio hoogtij viert, van avontuurlijke sporten tot grote evenementen. Ook vormt het Metropoolpark de groene begeleiding van de route van IJmuiden naar Amsterdam. Door de rijke geschiedenis is er ook vanuit cultuurhistorisch oogpunt het nodige te beleven.

- **Stoer en Avontuurlijk Strand**

IJmuiden biedt de metropoolregio een heel specifiek en onderscheidend strandmilieu. Ten zuiden van het Noordzeekanaal komen voornamelijk avontuurlijk ingestelde gezinnen en ten noorden daarvan stoere (kite-)surfers. Niet voor niets is hier de typering 'IJmuiden, Rauw aan Zee' gekozen. De opgave is dit gebied haar oorspronkelijkheid te laten behouden en het gebied niet te 'aangeharkt' te maken. Het is belangrijk in te spelen op de trendmatige ontwikkelingen in de recreatie.

Niet alleen de beide deelgebieden zelf moeten de aandacht krijgen die ze verdienen, maar het is ook essentieel om de contrasten tussen de verschillende landschappen, sferen en identiteiten in de gemeente te behouden en te versterken. Dit betekent in elk geval dat het groene landschap tussen de kernen zo moet blijven. Verder is het van belang dat deze gebieden goed bereikbaar en toegankelijk zijn. Zo verdient de verbinding tussen Velsbroek en het Metropoolpark nog aandacht.

Het beter zichtbaar en 'beleefbaar' maken van het cultuurhistorisch erfgoed is ook van belang omdat het bijdraagt aan de recreatieve kwaliteiten en het historisch besef van bewoners en bezoekers.

Impulsprojecten

De volgende impulsprojecten hebben een relatie met de ambities voor het Actieve Landschap:

- Kust informatie en innovatie centrum & Kustvisie
- Citymarketing en IJmuiden Rauw aan Zee

**DUINSTAD &
LAND-GOED**

4.6. Duinstad & Land-Goed

Ambitie

De diversiteit aan karakteristieke metropolitane woonmilieus in Velsen wordt behouden en zoveel mogelijk versterkt. Deze ambitie wordt ondersteund door de volgende deelambities:

- het versterken van de relaties tussen de woongebieden en de zee, het strand, de (landgoederen van de) binnenduinrand, de cultuurhistorische waarden, het kanaal en de polder;
- er zijn woningen beschikbaar voor iedere portemonnee;
- nieuwe woningbouw moet voorzien in de kwalitatieve vraag en dient de ruimtelijke kwaliteit van het betreffende woonmilieu te vergroten;
- het behouden en versterken van de sociale cohesie en de leefbaarheid in de verschillende kernen, met waar mogelijk adequate voorzieningen in of nabij de dorpen en met IJmuiden (Lange Nieuwstraat) als hoofdvoorzieningencentrum van Velsen;
- het vergroten van de bekendheid van Velsen als aantrekkelijk alternatief in de MRA voor mensen die stedelijk willen wonen.

Toelichting

Bij het versterken van de diversiteit aan metropolitane woonmilieus is het van belang onderscheid te maken tussen de deelgebieden Duinstad en Land-Goed. Deze worden op de volgende pagina's beschreven.

De ligging nabij het fraaie duingebied is een belangrijke kwaliteit die versterkt en veel beter benut moet worden

- **Duinstad**

De grootste uitdaging en tegelijk de grootste kans om de diversiteit aan woonmilieus te versterken, ligt in IJmuiden. Het bestaande stedelijke woonmilieu wordt gekenmerkt door eenzijdigheid in de woningvoorraad. Dominant zijn portieketagewoningen en relatief kleine eengezinswoningen uit de wederopbouwperiode. IJmuiden heeft wel de eerder genoemde unieke kenmerken waardoor het een aantrekkelijke plek is om stedelijk (of metropolitaan) te wonen.

Nieuwe woningbouw moet voorzien in de kwalitatieve vraag en bijdragen aan het vergroten van de ruimtelijke kwaliteit van het stedelijk woonmilieu, bijvoorbeeld door transformatie op plekken waar veroudering of leegstand optreedt. In IJmuiden kan in de hoofdstructuren op slimme plekken - daar waar het kan - verder worden geïntensiveerd of er kunnen accenten worden toegevoegd. Hierbij valt te denken aan een extra bouwlaag of iconische gebouwen.

Tegelijkertijd kan in IJmuiden door toevoeging van groen aan de wijken en verknoping van de kern met de duinen een veilige en luwe plek worden geboden aan bewoners en bezoekers om te wonen en te recreëren. Daarmee is IJmuiden het oog van de storm. De ligging nabij het fraaie duingebied is een belangrijke kwaliteit die versterkt en veel beter benut moet worden.

Een voorbeeld van het toepassen van bovengenoemde ambities is de vernieuwing van Zeewijk. De woningvoorraad is hier vernieuwd, er is meer diversiteit aangebracht en er zijn woningen toegevoegd. Daarbij is de relatie met de nabijgelegen duinen versterkt (groen-stedelijk woonmilieu). De ontwikkeling van Oud-IJmuiden is een ander voorbeeld van een dergelijke transformatie. Hier ligt de nadruk op de versterking van het woon-werkmilieu en de relatie met de haven, het Noordzeekanaal en de historie van het gebied.

Voor IJmuiden-Noord en -Zuid ligt er een centrum-stedelijke opgave, waarbij de prioriteit ligt bij het centrumgebied en de entree. De kracht van dit deel van IJmuiden is dat het de verbinding legt tussen de zee en de landgoederenzone

en tussen het Noordzeekanaal en de duinen. Vooral de duinzijde biedt kansen: de wederzijdse relatie kan worden versterkt door de duinen dieper het stedelijk weefsel te laten 'inprikken' en (andersom) bewoners met goede wandelpaden uit te nodigen in de duinen. Daarmee wordt de nabijheid van het Nationaal Park zichtbaarder en voelbaarder. De centrale as, de Lange Nieuwstraat, is belangrijk in dit deel van IJmuiden. Hier ontmoeten de IJmuidenaren elkaar bij het doen van de dagelijkse en niet-dagelijkse boodschappen in een hoogwaardig ontsloten hart. Hier kan in hogere, stedelijke dichtheden worden gebouwd met oog voor ruimtelijke kwaliteit. Nieuwbouw in dit centrum-stedelijke woonmilieu betreft voor een groot deel een vervangingsvraag: het gaat erom woningen van lage kwaliteit te onttrekken en woningen van een hogere kwaliteit toe te voegen. Het inbrengen van variatie, kwantiteit en kwaliteit door transformatie en vernieuwing (herstructurering) is voor dit deel van IJmuiden dé opgave. Woonmilieu die hierbij gezocht zouden moeten worden zijn centrum-stedelijk en groen-stedelijk.

Het is de ambitie de dynamiek en sociale cohesie in IJmuiden en de dorpen te behouden en te versterken

Velsen-Noord - oorspronkelijk een bebouwingslint in de binnenduinrand - is sinds de komst van het Noordzeekanaal uitgegroeid tot een arbeiderswijk voor Tata Steel. Het dorp is een symbool van de wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog. Velsen-Noord heeft een goede ontsluiting via de A22, ligt dichtbij het station en het voorzieningencentrum van Beverwijk en er is veel werkgelegenheid in de nabijheid. Er zijn veel betaalbare (huur)woningen aanwezig en een belangrijke opgave voor het dorp is het blijven verbeteren van de bestaande woningvoorraad in de wijk en het blijven investeren in de leefbaarheid. Dat kan onder meer door in het kader van de aanpassing van de Velsertaverse kansen te benutten om de groene leefomgeving verder te verbeteren. Ook het verbeteren van de fysieke verbinding met Beverwijk en een hoge frequentie van de pont naar Velsen-Zuid in combinatie met het realiseren van een snelfietsroute (tussen Heemskerk, via Velsen-Noord, Velsen-Zuid naar Haarlem-Noord) dragen bij aan de aantrekkelijkheid van het dorp.

Voor het totale Duinstad & Land-Goed geldt dat het belangrijk is rekening te houden met de trends vergrijzing, ontgroening, arbeidsmigratie en verdunning. Deze trends hebben veranderingen in de kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar woningen tot gevolg. Zo vragen wonen en zorg om specifieke woonmilieus. Ook de trends op het gebied van gezamenlijkheid en individualisering zijn van belang. In dit verband is het de ambitie de dynamiek en sociale cohesie in IJmuiden en de dorpen te behouden en te versterken. Het streven is adequate voorzieningen (basisonderwijs, kinderopvang, sportvoorziening, gezondheids-/zorg-/welzijnscentrum) in of in de nabijheid van de dorpen te behouden. IJmuiden is het grootste voorzieningencentrum van de gemeente, waarbij de Lange Nieuwstraat het concentratiepunt is. In de regionale detailhandelsvisie zal de detailhandelstructuur van Velsen nader worden uitgewerkt.

Voorzieningen zijn belangrijk voor de woonkwaliteit en vitaliteit van de gemeente. Zo dragen maatschappelijke voorzieningen - onder meer op het gebied van onderwijs, zorg en sport - en een bloeiend verenigingsleven bij aan de sociale cohesie en de leefbaarheid. Het behouden van de maatschappelijke voorzieningen kan en wil de gemeente niet alleen bolwerken; daarvoor worden meer inzet en initiatieven uit de wijk verwacht.

Tot slot is het van belang de openbare ruimte in de woonomgeving zo beweegvriendelijk in te richten, dat het (vooral voor de eigen inwoners) aantrekkelijker wordt om te sporten.

Velsen-Zuid

Driehuis

De binnenduinrand met de landgoederenzone vormt het 'hoogpolige tapijt' waarin de dorpen Velsen-Zuid, Driehuis, Santpoort-Noord en Santpoort-Zuid als het ware genesteld zijn

Santpoort-Noord

Santpoort-Zuid

Landgoed Beeckestijn (Velsen-Zuid)

Landgoed Velserbeek (Velsen-Zuid)

- **Land-Goed**

De binnenduinrand met de landgoederenzone vormt het 'hoogpolige tapijt' waarin de dorpen Velsen-Zuid, Driehuis, Santpoort-Noord en Santpoort-Zuid als het ware genesteld zijn. Dit fraaie lommerrijke gebied vormt de groene (laag-dynamische) contramal van de stedelijke (hoog-dynamische) functies die gekoppeld zijn aan het Noordzeekanaal. Als zodanig is deze zone ook van metropolitane kwaliteit. Binnen het Land-Goed 'blijven de dorpen de dorpen': Velsen-Zuid, Driehuis, Santpoort-Noord en Santpoort-Zuid behouden hun eigen specifieke identiteiten en kwaliteiten. Meer specifiek wordt ingezet op:

- het behouden van de lommerrijke sfeer van de binnenduinrand door het behoud van groene wegprofielen en parken als ruimtelijke dragers van de hoogwaardige groene woonmilieus, veelal met woningen in het hogere segment;
- het behouden en versterken van het kleinschalige mozaïeklandschap en vooral van de open ruimten hier in;
- het behouden en ontwikkelen van aantrekkelijke (recreatieve) routes naar de duinen en naar Spaarnwoude;
- het behouden van de goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer:
 - met de trein (met uitzondering van Velsen-Zuid hebben alle kernen in de binnenduinrand een eigen station);
 - met een aansluiting op het hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) tussen IJmuiden en Haarlem;
- het behouden van adequate voorzieningen (in of nabij de kernen) op het gebied van:
 - basisonderwijs;
 - kinderopvang;
 - sportvoorziening;
 - gezondheids-/zorg-/welzijns-/ontmoetingscentrum;
- het behouden en versterken van de dynamiek en sociale cohesie.

In dit deelgebied gaat het er vooral om de bestaande waarden voor de toekomst veilig te stellen en verder te verhogen. Nieuwe ontwikkelingen

Landgoed Duin & Kruidberg (Santpoort-Noord)

moeten ten dienste staan van deze waarden. Behoud door verandering is hier het devies. Zo is het van belang de landgoederenzone in de binnenduinrand te zien als een 'groene slinger', waarin de kwaliteit van de landgoederen, buitenplaatsen en parken moet worden verhoogd en waarin deze met elkaar verbonden moeten worden. Daar waar de landbouw verdwijnt, is het belangrijk nieuwe vormen van beheer van het landschap te vinden. Hierbij moet rekening worden gehouden met het behoud van de relatieve openheid in dit kleinschalige landschapstype.

Velserbroek grenst aan het Land-Goed maar heeft een heel eigen identiteit als nieuw groen dorp in een veenweidepolder, tussen de binnenduinrand en Metropoolpark Spaarnwoude. Velserbroek heeft een eigen (basis)voorzieningen-centrum en kent een goede wegverbinding met Haarlem en richting Alkmaar. Er wonen relatief veel gezinnen waarvan de kinderen de komende jaren het

huis uitgaan. Hier is de opgave dan ook vooral de dynamiek in de samenleving te waarborgen door de bevolkingssamenstelling heterogeen te houden. Velserbroek kan in dit verband nog meer profiteren van de gunstige ligging nabij Spaarnwoude door het aantrekkelijker en beter herkenbaar maken van de langzaamverkeersverbindingen vanuit Velserbroek naar het Metropoolpark. Dit kan ervoor zorgen dat meer starters en jonge gezinnen zich willen vestigen in Velserbroek.

Impulsprojecten

De volgende impulsprojecten hebben een relatie met de ambities voor Duinstad & Land-Goed:

- Havenkwartier Halkade & Oud-IJmuiden
- Citymarketing en IJmuiden Rauw aan Zee

Het Noordzeekanaal moet daarbij niet als barrière worden gezien, maar nadrukkelijk als lijn waarover en waarlangs essentiële verbindingen lopen

4.7. Velsen als verbindende schakel

Samenhang

Het is belangrijk de in de vorige paragrafen benoemde ambities in samenhang te bezien en met elkaar in verband te brengen. Nu al verbindt Velsen gebieden, mensen en activiteiten met elkaar. Velsen verbindt Amsterdam met de kust en Zuid-Kennemerland met IJmond. Binnen de gemeente Velsen is IJmuiden met de dorpen verbonden en de duinen en het strand met de landgoederen en Spaarnwoude. In die zin kan Velsen worden gezien als het vliegwiel - of de draaischijf - van de regio. Maar het kan en moet nog beter.

Fysieke verbindingen

Velsen heeft haar bewoners en bezoekers veel te bieden. De kwaliteiten liggen echter niet allemaal dicht bij elkaar. Het is daarom belangrijk goede onderlinge verbindingen te hebben, over water, weg, fietspad en voetpad. Het Noordzeekanaal moet daarbij niet als barrière worden gezien, maar nadrukkelijk als lijn waarover en waarlangs essentiële verbindingen lopen. Met het verbeteren van de verbindingen kan de strategische ligging in de MRA beter worden benut. Daarbij gaat het zowel om de oost-westverbinding als om de noord-zuidverbinding. Het gaat hier nadrukkelijk om routes en niet per se om wegverbindingen. Het gaat dan onder andere om verbetering van de oost-westverbinding tussen Amsterdam en Velsen en om het realiseren van een verbinding tussen de A8 en de A9. Op de noord-zuid-as zal gezocht worden naar een snelfietsroute. Daarnaast wordt er gestreefd naar een verbetering van het recreatieve netwerk, onder andere door het toevoegen van (groene) verbindingen met en door de duinen.

Samenwerking

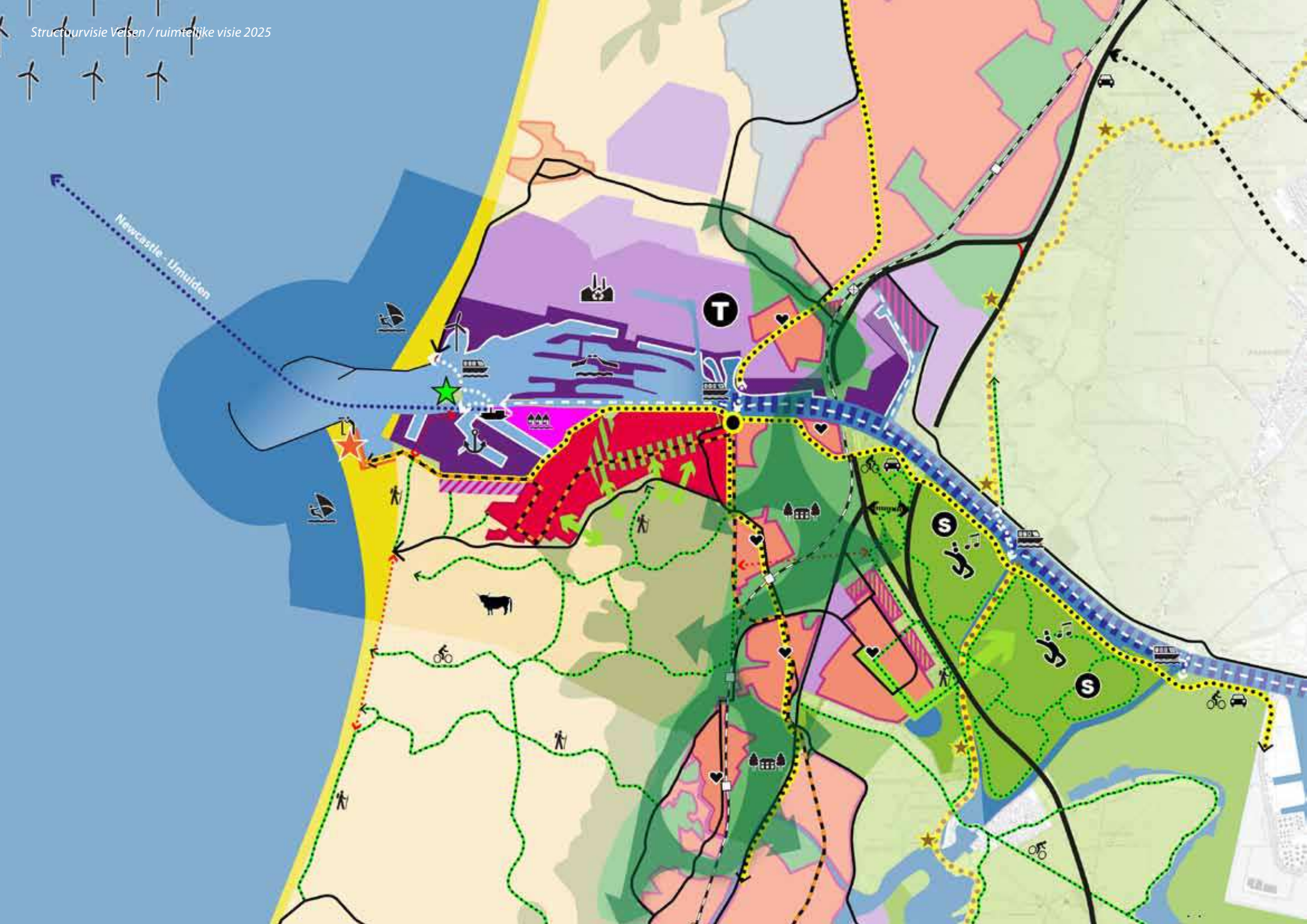
Velsen verbindt niet alleen elementen in het landschap, maar ook mensen met elkaar. Door de sterke verbondenheid blijven wijken en buurten leefbaar. Voldoende zorg voor de openbare ruimte draagt bij aan de sociale cohesie. Velsen verbindt ook de (continu veranderende) vraag naar en aanbod van

typen woningen en woonmilieus met elkaar door bijzondere woonmilieus aan de MRA toe te voegen. Verder verbindt Velsen de vraag en het aanbod naar werk met elkaar door in te zetten op de maakindustrie en de kennisrijke sectoren.

Verbinding met verleden en toekomst

Ten slotte verbindt Velsen verleden en toekomst door de lange lijnen van de geschiedenis te respecteren en als uitgangspunt te nemen bij het bouwen aan de toekomst. In de rijke historie van het Noordzeekanaal, de staalindustrie, de landgoederen en de visserij wordt een inspiratie gevonden voor de realisering van nieuwe projecten zonder dat sprake is van historiserend bouwen.

De verbinding met de toekomst leidt automatisch tot een streven naar verdere verduurzaming. Dit uit zich in de ambitie klimaatneutraal te zijn voor huishoudens en een goede balans te vinden tussen gezondheid en economie (met een goede luchtkwaliteit). Het gaat hier om grote investeringen, maar ook om lange lijnen, waardoor die investeringen kunnen worden uitgesmeerd over een langere periode.

4.8. Structuurvisiekaart / ruimtelijke visie 2025

Ontwikkelingsrichtingen en opgaven per deelgebied

Aan de deelgebieden en verbindingen uit het ruimtelijk raamwerk zijn opgaven gekoppeld. Deze zijn verbeeld op de structuurvisiekaart.

Hoe de structuurvisiekaart te lezen?

Wegens de onmiskenbare verbondenheid van Velsen met de regio, laat de structuurvisiekaart de gemeente zien in haar omgeving. In het echt houden het landschap, het werk en het water immers ook niet op bij de gemeentegrens.

Verder is van belang dat de structuurvisiekaart geen bestemmingsplankaart is en dat deze daarom geen ontwikkelingen onwrikbaar vastlegt. Het is een abstracte kaart waarop het gaat om de hoofdlijnen van beleid, die verder worden uitgewerkt in stedenbouwkundige plannen en bestemmingsplannen op basis van gemeentelijk beleid en/of particuliere initiatieven als die passen in de visie.

LEGENDA

Nautische Toegangspoort

- versterking van de haven voor vissers en ontwikkeling als servicehaven voor offshore-industrie
- versterking positie van de ferry- en cruisterminal
- aanleg Noordersluis met informatiepunt
- onderzoek transformatie naar woonwerkgebied
- doorontwikkelen naar bruisend havenkwartier

Slimme Werkplaats / Techport

- economische specialisatie in basismetaleen, maakindustrie en onderhoud offshore-windenergie
- ontwikkeling Techport
- maakindustrie kennisintensief en duurzaam maken

Nationaal Park

- unieke natuur- en landschapswaarden behouden

Actieve Landschap

- groene landschap tussen de kernen behouden
- zichtbaar en beleefbaar maken van landgoederen

- zichtbaar en beleefbaar maken van de Stelling van Amsterdam
- fort als activiteitenlocatie en toeristentrekker
- metropoolpark:
 - - functie voor grote evenementen versterken
 - - functie voor avontuurlijke sporten versterken
- actieve strand:
 - - functie als familie-, avontuurlijk en stoer strand versterken
 - - ontwikkelen kustvisie

Duinstad & Land-Goed

- Duinstad
- Land-Goed
- verbinden en verbetering kwaliteit parken/landgoederen binnenduinrand
- adequate voorzieningen en leefbaarheid dorpen
- realiseren HOV
- intensiveren en 'vergroenen' van de hoofdstructuur van IJmuiden
- ontwikkelen entree oostzijde IJmuiden
- versterken relaties tussen kernen en landschap
- woningbouwlocatie

Verbinden: lange lijnen

- snelwegen
- onderzoeken verbinding A9-A22-N208
- ontwikkelen verbinding AB-A9
- spoorlijn: koesteren van het spoor als verbindend element tussen dorpen en MRA
- station
- intercity station
- aantrekkelijke samenhangende routes maken en versterken beleefbaarheid kanaalzone / binnenduinrand
- personenvervoer over water
- pont

Verbinden: fijnmazig netwerk

- netwerk van fiets- en wandelpaden door de duinen en polder verder ontwikkelen
- ontbrekende schakels invullen

05

De thematische uitwerking

5.1. Inleiding

In het vorige hoofdstuk is per deelgebied op hoofdlijnen aangegeven wat de belangrijkste ambities zijn voor de verschillende deelgebieden in de gemeente Velsen. In dit hoofdstuk volgt de thematische uitwerking van de visie. In de volgende paragrafen zijn daartoe per thema de ambitie en (puntsgewijs) uitgangspunten en concrete ontwikkelingen benoemd die passen binnen de uitgezette koers. Achtereenvolgens komen de volgende thema's aan bod:

- wonen;
- voorzieningen en leefbaarheid;
- werken;
- recreatie en toerisme;
- duurzaamheid en milieu;
- landschap en erfgoed;
- natuur;
- bereikbaarheid.

LEGENDA

- woongebied
- woningbouwlocaties in uitvoering
- woningbouwlocatie
- gemeentegrens
- onderzoekszone

De belangrijkste ambitie op het gebied van wonen is aantrekkelijker te worden als woongemeente

5.2. Wonen

Ambitie

De belangrijkste ambitie op het gebied van wonen is aantrekkelijker te worden als woongemeente in de MRA door de diversiteit aan woonmilieus te behouden en verder uit te breiden en daarbij vooral in te zetten op de metropolitane kwaliteiten van IJmuiden.

Relatie met de ambities voor de deelgebieden

Voor het thema wonen zijn vooral de ambities voor Duinstad & Land-Goed van belang. Voor Oud-IJmuiden zijn daarnaast de ambities voor de Nautische Toegangspoort belangrijk. Het thema wonen heeft vanzelfsprekend ook relaties met de ambities voor de Slimme Werkplaats / Techport, het Nationaal Park en het Actieve Landschap, omdat voor een volwaardig en hoogwaardig woonmilieu de nabijheid van werk, groen en recreatiemogelijkheden ook van belang zijn.

Uitgangspunten

- Velsen is een aantrekkelijke plek binnen de MRA om te wonen.
- De huidige woningbouwcapaciteit (zie themakaart) is in ieder geval voldoende voor de woningbehoefte tot 2025.
- In Velsen is de ruimte voor aanvullende woningbouw beperkt. Er kan binnen de gemeente dan ook maar op beperkte schaal worden gebouwd voor de regionale woningbehoefte. In Velsen wordt woningbouw nadrukkelijk kwalitatief ingezet. Woningbouw is vooral een middel voor:
 - verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;
 - verbetering van de leefbaarheid door een diversiteit aan woonmilieus (onder meer seniorenwoningen, zorg-woningen, starterswoningen) en daarmee aan bevolkingsgroepen. Dit bevordert de dynamiek in de samenleving;
 - verduurzaming van de woningvoorraad.

- In de gemeente Velsen zijn centrum-stedelijke, groen-stedelijke en landelijk-dorpse woonmilieus aanwezig. Deze woonmilieus worden versterkt. In IJmuiden wordt ingezet op een grotere variatie aan stedelijk verdichte woonmilieus met daarin verschillende stedelijke woonsferen, die aansluiten op de woonwensen van stedelijk georiënteerde huishoudens. Daartoe kan in de stedelijke hoofdstructuur van IJmuiden op sommige plaatsen verder worden geïntensiveerd of er kunnen accenten worden toegevoegd, bijvoorbeeld door een extra bouwlaag of gebouwen met een bijzondere architectuur.
- Er wordt niet gebouwd tussen de kernen en niet in de duinen (onder meer niet in het Natura2000-gebied). In plaats daarvan wordt vooral ingezet op herstructurering en intensivering (vooral in IJmuiden en binnen invloedssfeer van OV-knooppunten). Er ligt (zeker in IJmuiden) een vervangingsopgave en daarom worden woningen van lage kwaliteit onttrokken en woningen van een hogere kwaliteit toegevoegd. Daar waar op termijn veroudering of leegstand optreedt en transformatie mogelijk is, staat de gemeente open voor initiatieven. Bij transformatie en vernieuwing (herstructurering) moet worden ingezet op variatie en kwaliteit. In veel gevallen betekent dit dat er in de nieuwe situatie een lager aantal woningen terugkomt ten opzichte van de uitgangssituatie om de ruimtelijke kwaliteitsverbetering te bewerkstelligen (er treedt dan 'verdunding' op).
- De gemeente gaat in gesprek met de woningbouwcorporaties over onderwerpen als duurzaamheid, voldoende divers aanbod van sociale huurwoningen en levensloopbestendig bouwen.

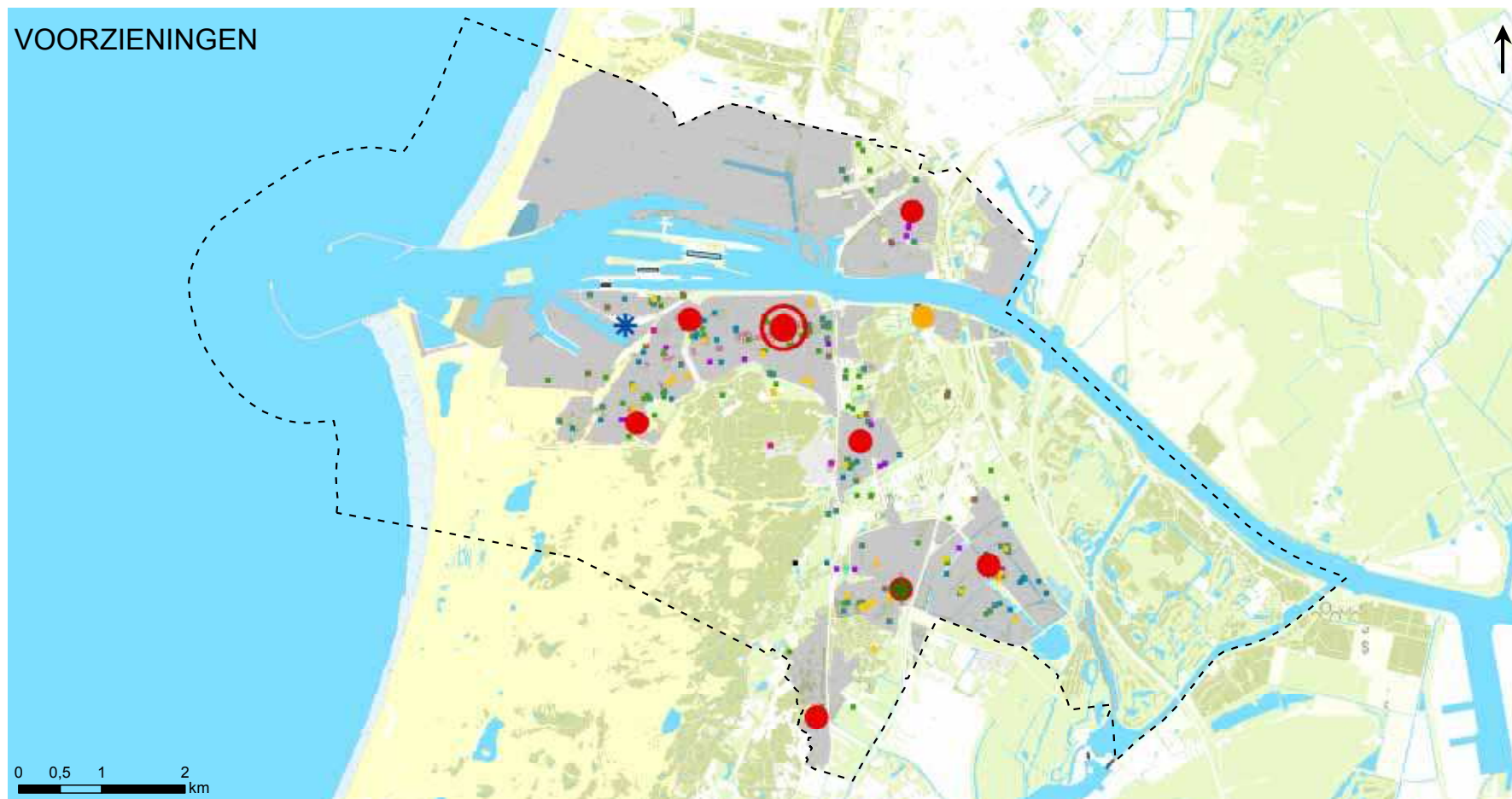
Gewenste ontwikkelingen

- In eerste instantie worden de reeds ingezette ontwikkelingen (vernieuwingen) afgerond, onder meer in Zeewijk, Stadspark en Oud-IJmuiden.
- In tweede instantie worden de reeds geïdentificeerde (maar nog te realiseren) woningbouwlocaties ontwikkeld, zoals aangegeven op de themakaart

wonen. Op deze locaties kunnen voldoende woningen worden gebouwd om te voldoen aan de woningbehoefte tot 2025. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om ontwikkelingen aan de Lange Nieuwstraat in IJmuiden en om IJmuiden aan Zee (locatie uit de Kustvisie). Overigens zullen de ontwikkelingen aan de Lange Nieuwstraat en van IJmuiden aan Zee doorlopen tot na 2025. Tot 2025 komen andere dan de reeds bekende locaties alleen in beeld als woningbouw daar een middel is om andere doelen te realiseren, zoals verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, revitalisatie en verduurzaming (zie ook onder hierboven onder 'Uitgangspunten').

- In derde instantie komen - op de langere termijn (na 2025) - de volgende zoeklocaties in beeld voor woningbouw:
 - het gebied tussen de Kromhoutstraat en de Ampèrestraat in IJmuiden (als gemengd woon-werkgebied);
 - Wijckerpoort bij Velsen-Noord, nabij station Beverwijk (als gemengd woon-werkgebied).

LEGENDA

● hoofdvoorzieningencentrum	✱ vis- / nautisch (belevenis)kwartier	■ cultuurinstelling	■ onderwijs	□ winkelgebied
● wijkcentrum	✱ beleveniswinkelen (speciaalzaken)	■ congrescentra	■ sport	--- gemeentegrens
● adequate basisvoorzieningen	■ bibliotheek	■ speelvoorziening	■ wijkvoorziening	
	■ begraafplaats	■ kinderopvang	■ zorg	

5.3. Voorzieningen en leefbaarheid

Ambitie

De belangrijkste ambitie op het gebied van voorzieningen en leefbaarheid is het behoud van adequate voorzieningen in of in de nabijheid van de dorpen, met IJmuiden als hoofdoorzieningencentrum van de gemeente.

Relatie met de ambities voor de deelgebieden

Voor het thema voorzieningen en leefbaarheid zijn vooral de ambities voor Duinstad & Land-Goed belangrijk. Voor de leefbaarheid zijn vanzelfsprekend ook (de ambities voor) de Nautische Toegangspoort en de Slimme Werkplaats / Techport van belang, omdat havengerelateerde en (andere) industriële activiteiten de leefbaarheid onder druk kunnen zetten. Daar tegenover staat dat (de ambities voor) het Nationaal Park en het Actieve Landschap juist in positieve zin sterk bijdragen aan de leefbaarheid.

Uitgangspunten

- Gestreefd wordt naar een veilige woon- en leefomgeving.
- De gemeente kent adequate voorzieningen op het gebied van:
 - basis- en voortgezet onderwijs;
 - kinderopvang;
 - sportvoorziening;
 - gezondheids-/zorg-/welzijns-/ontmoetingscentrum.Gestreefd wordt naar het behoud van een goed voorzieningenniveau om de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Velsen te vergroten.
- De gemeente zet in op het behoud van de sociale cohesie en een bloeiend verenigingsleven.
- Het doel is optimaal te profiteren van de mogelijkheden in de regio en de nabijheid van Amsterdam, waarbij wordt ingezet op de groei en bloei van IJmuiden als belangrijkste voorzieningencentrum in de gemeente.
- Voldoende woningen moeten levensloopbestendig gemaakt worden, zodat mensen langer thuis kunnen blijven wonen en 'dure' verpleeghuiszorg

verminderd kan worden. De huidige woningvoorraad is in voldoende mate geschikt voor deze transformatie. Ook de openbare ruimte in de woonomgeving moet zo ingericht worden dat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen.

- Gestreefd wordt naar een selectieve groei van de uitgangsmogelijkheden. Vooral in de kustzone en in het Havenkwartier liggen hiervoor goede kansen.
- In IJmuiden moeten bestaande voorzieningen zich geleidelijk aanpassen aan de (nieuwe) woonmilieus en woonsferen en moet nieuw passend aanbod gevonden worden.
- Het bestaande aanbod van culturele voorzieningen - zoals de Stadsschouwburg, het Kunstencentrum, het Thalia theater, het Witte Theater, de Bibliotheek Velsen, het IJmuider Zee- en Havenmuseum en het Bunkermuseum - vormt een grote kwaliteit. De voorzieningen versterken elkaar. Uitgangspunt is het koesteren van de bestaande culturele instellingen. Daarnaast zet de gemeente - in samenwerking met andere partijen - in op de komst van een Kust Informatie en Innovatie Centrum, in de buurt van de Kennemerboulevard (IJmuiden aan Zee), waarin de activiteiten van het Pieter Vermeulen Museum een plek kunnen krijgen.
- Op het gebied van kunst en cultuur zijn ideeën/initiatieven welkom die passen bij de cultuur/identiteit van Velsen. Meer kunst- en cultuuruitingen op publieke (ontmoetings)plekken zijn wenselijk. Dat kunnen ook tijdelijke initiatieven zijn. De rauwe kant van Velsen kan een goede inspiratiebron zijn voor kunstenaars. Er is in Velsen ruimte voor tijdelijke broedplaatsen of ateliers. Tegelijk lenen de vele (cultuur)historische locaties in Velsen - zoals de Ruïne van Brederode en de fraaie landgoederen - zich goed voor culturele activiteiten en exposities.
- Spaarnwoude blijft een belangrijke plek voor evenementen.
- De gemeente wil dat de sportparken Rooswijk, Zeewijk, Hofgeest, Schoonenberg en het sportveld Troelstraweg multifunctioneel en open-

STADSSCHOUWBURG

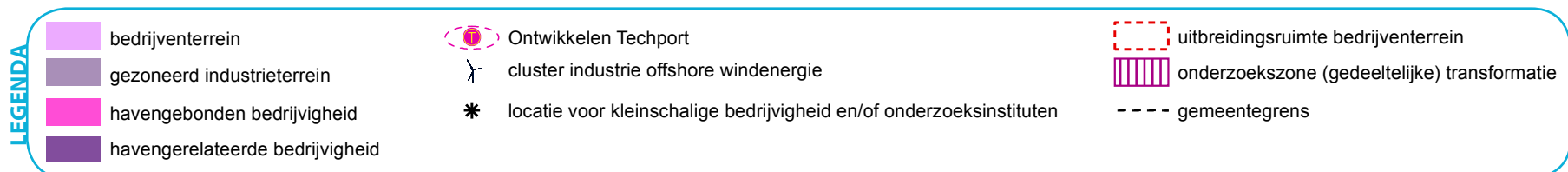
behoud van adequate voorzieningen in of in de nabijheid van de dorpen, met IJmuiden als hoofdvoorzieningencentrum van de gemeente

- baar toegankelijk(er) blijven of worden. Daar waar de kans zich voordoet worden sportief-recreatieve elementen toegevoegd die bijdragen aan de mogelijkheden om te sporten en te bewegen.
- Openbare ruimte in de woonomgeving moet, onder meer door het toevoegen van sportief-recreatieve elementen en voor sportbeoefening geschikte groenstructuren, zo worden ingericht dat deze aantrekkelijker wordt om in te bewegen/sporten. De gemeente zet dan ook in op een Beweegvriendelijke Omgeving (BVO): een openbare ruimte die mensen uitdaagt om te sporten en te bewegen, bijvoorbeeld met hardlooproutes, skatebanen, parken, speelbossen, beweegtuinen voor ouderen en (beweegvriendelijke) pleinen
 - Afhankelijk van de ligging, de grootte, de gevestigde verenigingen en de wensen van wijkbewoners kunnen op maat gesneden elementen op de sportparken worden toegevoegd. Sportverenigingen op een sportpark kunnen hiermee ook op onderdelen samenwerken. Het park wordt hiermee nog meer een onderdeel van de wijk waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en bewegen/sporten. Dit bevordert de sociale samenhang. Voorbeelden van sportief-recreatieve elementen zijn een start- en finishpunt voor hardlopen met een trimlus, een jeu de boules baan, een beachsportveldje, outdoor fitnessapparatuur of verplaatsbare sportvoorzieningen.

Gewenste ontwikkelingen

- Het plan is Techport verder te ontwikkelen.
- Ingezet wordt op de revitalisering, intensivering en concentratie van voorzieningen in (het centrum van) IJmuiden. We behouden drie voorzieningencentra in IJmuiden, maar deze worden wel compacter. Dit is nodig om in te spelen op de terugloop van het aantal voorzieningen. De Lange Nieuwstraat (geconcentreerd rond het Marktpllein) is de plek waar ontwikkelingen los gaan komen en waar ruimte is voor grotere winkelformules. De Lange Nieuwstraat is en blijft daarom het hoofdvoorzieningencentrum van IJmuiden.
- Oud-IJmuiden (de Halkade) is als beleveniskwartier de plek voor bijvoorbeeld trendy horecaconcepten (vis/food) en aantrekkelijke verblijfsplekken; Santpoort-Noord is de plek voor diverse kwaliteitsspecialiteiten.
- Geprobeerd wordt oplossingen te vinden voor vraagstukken die gerelateerd zijn aan gebouwen/(zorg)accommodaties. (Deels) leegstaande woonzorgcentra/verzorgingstehuizen worden waar mogelijk getransformeerd ten behoeve van andere woonfuncties, zoals ouderenappartementen. Leegstaand maatschappelijk vastgoed biedt de kans door transformatie functies te mengen, met een diversiteit aan woonmilieus.

krachtenbundeling van onderwijs en bedrijfsleven, specialisatie in de basismetaal-/maakindustrie en offshore windenergie en het kennisintensiever maken van de maakindustrie.

5.4. Werken

Ambitie

De belangrijkste ambities op het gebied van werken zijn krachtenbundeling van onderwijs en bedrijfsleven, specialisatie in de basismetaal-/maakindustrie en offshore windenergie en het kennisintensiever maken van de maakindustrie.

Relatie met de ambities voor de deelgebieden

Voor het thema werken zijn vooral de ambities voor de Nautische Toegangspoort en de Slimme Werkplaats / Techport belangrijk. De recreatieve activiteiten in het Actieve Landschap genereren ook werkgelegenheid. Omdat tegenwoordig ook wordt gewerkt in woongebieden (denk aan zzp'ers en woon-werkunits), is er ook een relatie met (de ambities voor) Duinstad & Land-Goed.

Uitgangspunten

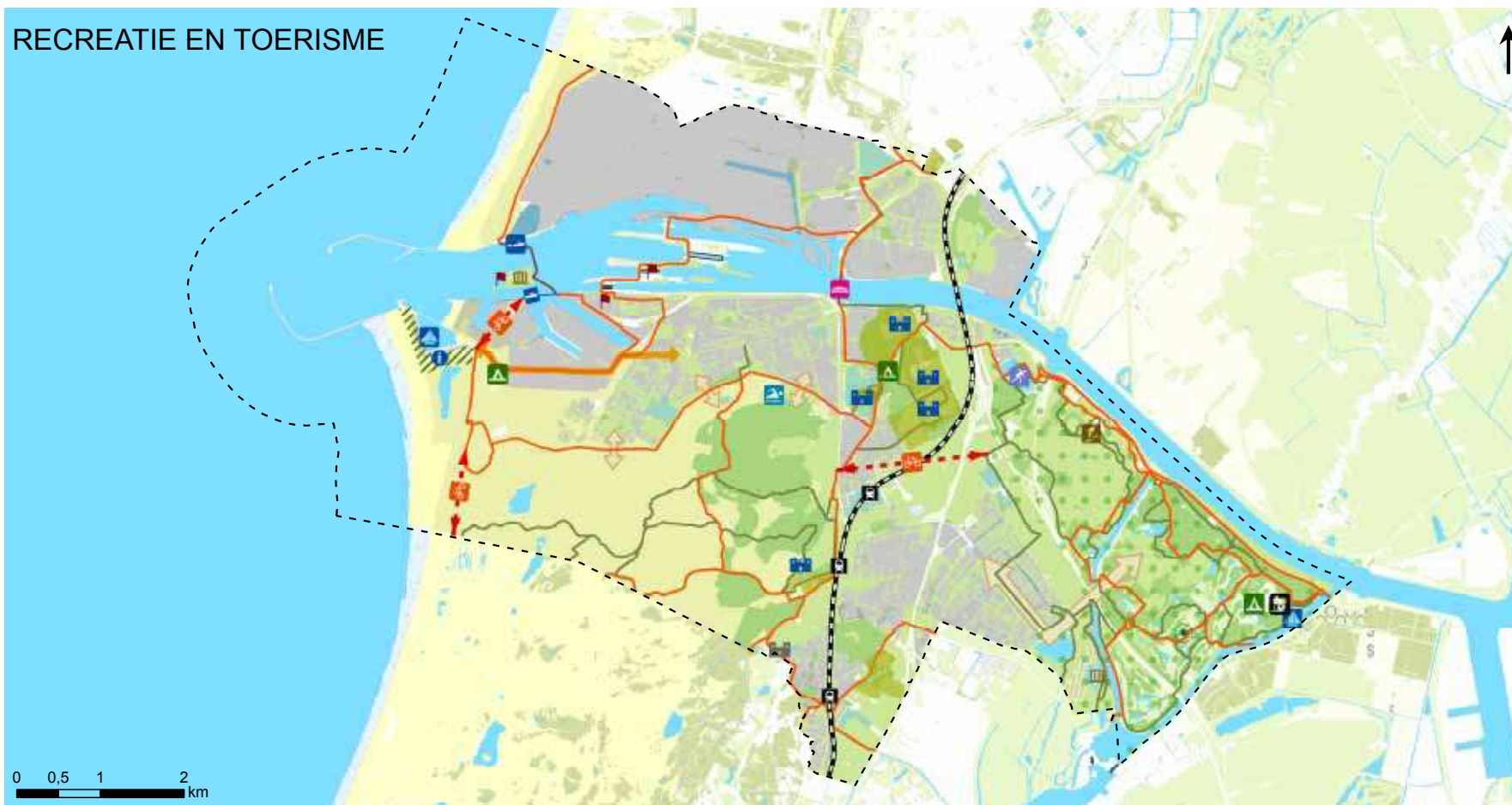
- De vitaliteit van het bedrijfsleven moet worden gewaarborgd.
- De gemeente zet in op het versterken van de regionale samenwerking en de unieke positie van Velsen in de IJmond met de haven en de maakindustrie.
- Velsen / de IJmond wordt de Techport (zie ook paragraaf 4.3.). Daarvoor wordt ingezet op:
 - economische specialisatie in basismetaal-, maakindustrie en onderhoud offshore windenergie;
 - krachtenbundeling van onderwijs, overheid en bedrijfsleven (technisch vakmanschap);
 - het kennisintensief maken van de maakindustrie, meer gericht op innovatie en duurzaamheid;
 - verdere ontwikkeling van de Techniekcampus van Tata Steel.

- De sectoren visserij en toerisme worden verder versterkt.
- De bedrijventerreinen moeten voldoen aan de veiligheidsvoorschriften, waarmee wordt bijgedragen aan een aantrekkelijk vestigings- en ondernemersklimaat.

Gewenste ontwikkelingen

- Er is in de gemeente Velsen plek voor:
 - grootschalige bedrijvigheid op de volgende locaties:
 - Havengebied IJmuiden / de IJmondhaven;
 - Averijhaven;
 - De Grote Hout;
 - Noordwijkermeer;
 - kleinschalige bedrijvigheid, zzp'ers / startende bedrijfjes ('proeftuinen') en onderzoeksinstituten op het gebied van wind- en waterenergie en andere vormen van duurzaamheid op de volgende locaties:
 - Spoorwegdriehoek;
 - Trawlerkade;
 - Kromhoutstraat-Ampèrestraat (binnen een gemengd woon-werkgebied).
- De Zuiderscheg, gelegen tussen de A9, de A22 en de N202, wordt ontwikkeld tot groen recreatief gebied met recreatieve bedrijvigheid/voorzieningen, in het verlengde van het Metropoolpark Spaarnwoude.
- De Broekerwerf heeft een wat gemengder karakter met kantoren, regionale MKB-bedrijvigheid, autobedrijven en PDV-bedrijven. Er wordt voor de Broekerwerf een nieuwe toekomstvisie ontwikkeld.

RECREATIE EN TOERISME

LEGENDA

bungalowpark	camping, kampeerterrein	hoge frequentie veerverbinding	versterken relaties tussen kernen en landschap	sportterrein
golfterrein	buitenplaats	uitbreiding recreatieve veerverbinding	aantrekkelijker maken langzaamverkeersverbinding IJmuiden-IJmuiden aan Zee	duin
jachthaven	fort Stelling van Amsterdam	wandelroute	uitvoeren kustvisie met verblijfsrecreatie, leisure en horeca	strand
zwembad complex	ruïne van Brederode	fietsroute	recreatief ontwikkelen (Oud-)IJmuiden, Forteiland, sluiscomplex	overig groen
ijsbaan	realisatie kustinformatie- en innovatiecentrum	verbeteren fietsverbinding		bos
SnowPlanet	uitbouwen intensieve recreatie Spaarwoude en bereikbaarheid	spoor met station als toeristische opstapplaats		gemeentegrens

5.5. Recreatie en toerisme

Ambitie

De belangrijkste ambitie op het gebied van recreatie en toerisme is de kernkwaliteiten van Velsen nog beter te benutten om de positie van Velsen in de MRA op toeristisch-recreatief gebied te versterken. Het toeristisch marketingprogramma 'DNA Kust, IJmuiden rauw aan zee' is hiervoor mede de basis (zie paragraaf 4.5.). Het stoere strand en het Metropoolpark Spaarnwoude worden als metropolitane attracties voor avontuurlijke sport en grootschalige evenementen verder op de kaart gezet.

Relatie met de ambities voor de deelgebieden

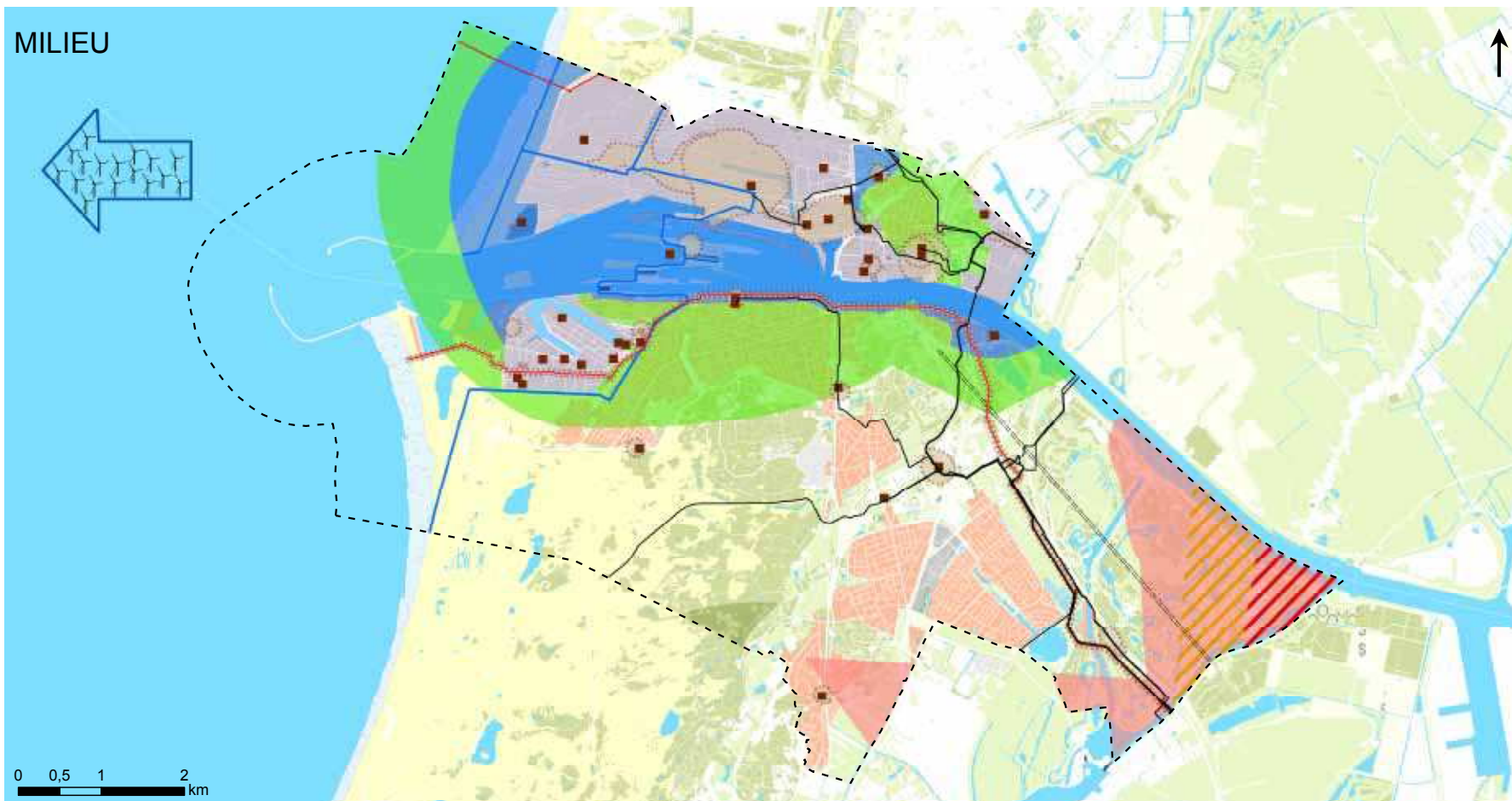
Voor het thema recreatie en toerisme zijn vooral de ambities voor het Nationaal Park en het Actieve Landschap belangrijk. Bij het Nationaal Park gaat het om extensieve vormen van recreatie: recreatie met weinig dynamiek die nauwelijks druk uitoefent op de omgeving doordat er weinig of geen gebouwen voor nodig zijn en het aantal recreanten beperkt is, zoals wandelen en fietsen. Bij het Actieve Landschap gaat het ook om intensievere vormen van recreatie: ontspanningsmogelijkheden waarvoor veel voorzieningen nodig zijn en waaraan veel mensen tegelijkertijd op dezelfde plek deelnemen, zoals evenementen, festivals, paintballen en indoor skiën.

Uitgangspunten

- De onderscheidende recreatieve kwaliteiten van Velsen worden verder ontwikkeld: het stoere en actieve strand, de luwe duinen, de bruisende zeehavens, de imposante sluizen, de buitenplaatsen, de historische stelling en het Metropoolpark Spaarnwoude waar bijna alles op het gebied van recreatie mogelijk is.
- Het aantal overnachtingsmogelijkheden kan worden verruimd.
- In IJmuiden kunnen meer evenementen en congressen worden georganiseerd.

Gewenste ontwikkelingen

- De gemeente werkt in principe mee aan het verbeteren van faciliteiten voor stoere sporten op het strand.
- De herkenbaarheid van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland is voor verbetering vatbaar. De gemeente zet vooral in op verbetering van de toegankelijkheid vanuit IJmuiden voor wandelaars en fietsers.
- De gemeente zet in op het benutten van de treinstations in de binnenduinderand en 'toeristische opstapplaatsen' (TOP's).
- De gemeente zet in op een intensivering van de recreatie- en uitgaansmogelijkheden rondom de jachthaven, alsmede op de realisatie van een Kust informatie en innovatie centrum (KICC) in de kustzone. Inzet is het verhogen van de aantrekkingskracht van IJmuiden aan Zee.
- Oud-IJmuiden wordt verder ontwikkeld tot een bruisend havenkwartier met een bovenregionale uitstraling.
- De gemeente stimuleert de verdere ontwikkeling van Forteiland en het nieuwe sluiscomplex als toeristische trekker.
- Het aanbod aan intensieve vormen van recreatie in Metropoolpark Spaarnwoude kan vooral in de zone langs het Noordzeekanaal worden vergroot. Onderzoek moet uitwijzen wat de omvang van het aantal evenementen zal zijn. Daarnaast dient de bereikbaarheid (over land en water) van Spaarnwoude te worden verbeterd.
- Recreatieve ontwikkelingen/routes worden bij voorkeur gekoppeld aan cultuurhistorische elementen en structuren zoals landgoederen, de IJ-dijken en de Stelling van Amsterdam.

LEGENDA

stiltegebied	Inrichtingen gevaarlijke stoffen	risicocontour	gemeentegrens
industrieterrein bestaand	gasunie leidingen	55 dB contour industrie	
woongebied bestaand	hoogspanningsleiding	50 dB contour industrie	
aanleg windmolenpark op zee	buisleiding	Lden 55 dB(A) contour Schiphol	
	primaire waterkering	Lden 60 dB(A) contour Schiphol	
		beperkingen woningbouw Schiphol	

5.6. Duurzaamheid en milieu

Ambitie

De belangrijkste ambities op het gebied van duurzaamheid en milieu zijn het stimuleren van duurzame ontwikkelingen en het zoveel mogelijk toepassen van duurzaamheidsmaatregelen door zowel gemeente, bewoners als bedrijven. Verduurzaming van de gemeente kan op meerdere fronten tegelijkertijd plaatsvinden.

Relatie met de ambities voor de deelgebieden

Voor het thema milieu zijn vooral de ambities voor de Nautische Toegangs-poort en de Slimme Werkplaats / Techport belangrijk omdat deze effect hebben op de milieusituatie. Een grotere duurzaamheid is in wezen in alle deelgebieden te realiseren. Het thema duurzaamheid is dan ook geïntegreerd in de ambities voor de verschillende deelgebieden.

Uitgangspunten

- In 2020 moet het elektriciteitsgebruik van alle huishoudens in de gemeente Velsen klimaatneutraal zijn en in 2050 moeten de huishoudens helemaal klimaatneutraal zijn.
- Waar mogelijk moeten bij (ruimtelijke) ontwikkelingen kansen worden benut op het gebied van klimaatadaptatie, zodat de woon- en werkgebieden klimaatbestendig blijven. Het gaat daarbij vooral om het voorkomen/tegengaan van extreme wateroverlast en van overmatige opwarming van de stedelijke ruimte (wat hittestress kan veroorzaken en daarmee gezondheidsrisico's).
- Er moet een goede balans zijn in Velsen tussen gezondheid en economie. Dat betekent dat er zo weinig mogelijk geluidsoverlast optreedt en dat de luchtkwaliteit zo goed mogelijk is.
- Alle bedrijvigheid in Velsen dient zo schoon en duurzaam mogelijk te worden.

Gewenste ontwikkelingen

- De gemeente hanteert samen met buurgemeenten een gebiedsgerichte aanpak van luchtkwaliteit. Het streven is zo de economische toegevoegde waarde in de regio te laten stijgen en tegelijkertijd de milieubelasting te laten verminderen.
- Gezondheidsaspecten zullen nadrukkelijker gewogen worden bij ontwikkelingen (bijvoorbeeld bij woningbouw rondom wegen en industrie).
- De gemeente gaat nader onderzoeken hoe de woon- en werkgebieden klimaatbestendig kunnen worden gehouden, waarbij vooral bekeken zal worden hoe extreme wateroverlast en hittestress kunnen worden voorkomen/tegengegaan.
- De gemeente faciliteert en stimuleert de opwekking van wind- en zonne-energie. Voorwaarde is wel dat deze vormen van energieopwekking niet ten koste gaan van de ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast worden andere mogelijkheden onderzocht, zoals het gebruik van restwarmte, geothermie, de opwekking van getijdenenergie, enzovoort.
- Tegelijkertijd zet de gemeente in op duurzaamheidsinvesteringen om het energieverbruik in bestaande en nieuwe woningen te verminderen.
- Ook bij openbare verlichting en in eigen gebouwen van de gemeente worden duurzaamheidsmaatregelen getroffen, bijvoorbeeld gericht op energiebesparing.
- Het gebruik van de fiets en van het openbaar vervoer wordt aantrekkelijk gemaakt door respectievelijk het verbeteren van de fietsinfrastructuur en de komst van nieuwe/verbeterde verbindingen van (H)OV.

LANDSCHAP EN ERFGOED

LEGENDA

strand	droogmakerij	ruïne van Brederode	Slaperdijk
duin	duinen naar binnen halen in IJmuiden	fort Stelling van Amsterdam	Velserdijk
bos	overige groenstructuren	verbinden en verbetering kwaliteit parken/landgoederen binnenduinrand	gemeentegrens

5.7. Landschap en erfgoed

Ambitie

De belangrijkste ambities op het gebied van landschap en erfgoed zijn het versterken en zichtbaar maken van de contrasten tussen de verschillende landschappen, het behouden en versterken van de kernkwaliteiten van de verschillende landschapstypen tussen de kernen en het behouden en nog meer beleefbaar maken van het erfgoed.

Relatie met de ambities voor de deelgebieden

Voor het thema landschap en erfgoed zijn vooral de ambities voor het Nationaal Park en het Actieve Landschap belangrijk, maar vanzelfsprekend ook (de ambities voor) de overige deelgebieden.

Uitgangspunten

- De diversiteit aan fraaie landschapstypen rondom en in de kernen van de gemeente Velsen wordt versterkt en beter zichtbaar gemaakt. Door het behouden en versterken van de groenstructuren en cultuurhistorische waarden (landgoederen en buitenplaatsen) in de binnenduinrand het groene dorps karakter van Velsen-Zuid, Driehuis, Santpoort-Noord en Santpoort-Zuid behouden. Het landschap moet steeds de onderlegger zijn van ruimtelijke ontwikkelingen.
- Cultuurhistorische waarden worden zoveel mogelijk beter zichtbaar en/of toegankelijk gemaakt voor inwoners van Velsen en voor bezoekers.

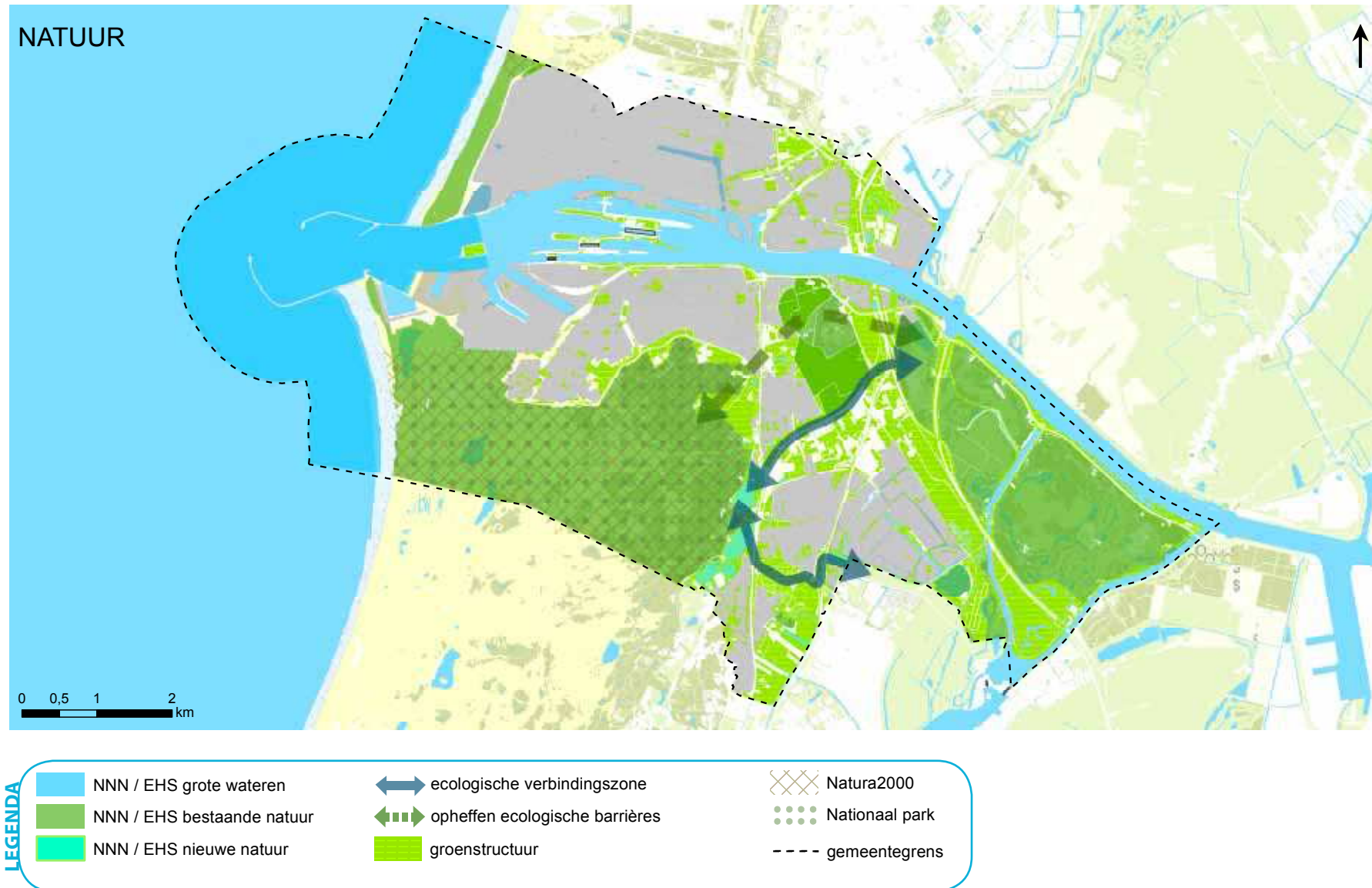
Gewenste ontwikkelingen

- In regionaal verband wordt een ontwikkelingsperspectief opgesteld voor de binnenduinrand. Dit ontwikkelingsperspectief geeft een strategie voor het versterken van het kleinschalig mozaïeklandschap en vooral voor het

open houden van de weidegronden daarbinnen. Als de klassieke agrarische functie niet meer voldoende draagkracht heeft, moeten alternatieven worden gevonden die hier aan bijdragen. De gemeente biedt daarom ruimte aan nieuwe functies als deze bijdragen aan het behoud of de ontwikkeling van het landschap. Om (particuliere) initiatiefnemers daarbij op weg te helpen, geeft het ontwikkelingsperspectief (dat kan worden gezien als een beeldkwaliteitplan) uitgangspunten en bouwstenen waarmee initiatiefnemers concreet aan de slag kunnen. Het streven is zo mensen te verleiden te komen met ontwikkelingen die passen bij de visie die de gemeente heeft op het buitengebied in de binnenduinrand.

- Stedelijke ontwikkelingen (woningbouw, aanleg bedrijventerrein) worden niet gerealiseerd tussen de kernen en niet in de natuurgebieden (Natura2000, ecologische hoofdstructuur).
- De gemeente zet in op het onderling verbinden van de verschillende landgoederen, buitenplaatsen en parken in de binnenduinrand en het waar mogelijk verder verhogen van de (ruimtelijke) kwaliteit van deze groengebieden.
- Waar nodig wordt ingezet op het landschappelijk beter verknopen van de kernen met het landschap. Vooral in IJmuiden is dit belangrijk. Hier liggen goede kansen om de duinen 'naar binnen te halen', de kern in, zoals in Zeewijk is gedaan.
- De gemeente streeft ernaar dat het Forteiland in de monding van het Noordzeekanaal beter toegankelijk wordt en daardoor intensiever wordt gebruikt.
- Het bunkercomplex en het Bunkermuseum worden nadrukkelijker op de kaart gezet.

behouden van de natuurwaarden in de Natura2000-gebieden en elders in de gemeente

5.8. Natuur

Ambitie

De belangrijkste ambitie op het gebied van natuur is het behouden van de natuurwaarden in de Natura2000-gebieden en elders in de gemeente.

Relatie met de ambities voor de deelgebieden

Voor het thema natuur zijn vooral de ambities voor het Nationaal Park, het Actieve Landschap en het Land-Goed belangrijk. Dit thema heeft vanzelfsprekend ook relaties met (de ambities voor) de Nautische Toegangspoort, de Slimme Werkplaats / Techport en de Duinstad, omdat deze effecten kunnen hebben op de kwaliteit van de natuur.

Uitgangspunten

- De doelstellingen voor de gebieden in het Natuurnetwerk Nederland (de voormalige ecologische hoofdstructuur; EHS) en de Natura2000-gebieden 'Kennemerland-Zuid' en 'Noordhollands Duinreservaat' worden in samenwerking met partners gerealiseerd.
- Stedelijke ontwikkelingen (woningbouw, aanleg bedrijventerrein) worden daarom niet gerealiseerd in de natuurgebieden.
- De gemeente streeft naar optimalisatie van de mogelijkheden voor natuurbeleving. Recreatief medegebruik moet in en rondom de natuurgebieden echter goed worden afgestemd op de aanwezige natuurwaarden, bijvoorbeeld door een juiste zonering van paden.

Gewenste ontwikkelingen

- In de Natura2000-gebieden Kennemerland-Zuid' en 'Noordhollands Duinreservaat' dienen vooral de volgende maatregelen te worden getroffen:
 - hydrologische herstelmaatregelen, onder meer het verminderen en het aanpassen van de grondwaterwinning voor drinkwater;

- stimuleren van verstuiving van de duinen;
- kappen van naaldbos en/of het omvormen van naaldbos naar loofbos.
- Goede natte en droge ecologische verbindingen tussen de duinen, de binnenduinstrand en de polders zijn van belang voor uitwisseling van dieren tussen verschillende subpopulaties. Waar zich knelpunten in deze ecologische verbindingen bevinden (bijvoorbeeld ter hoogte van grootschalige transportinfrastructuur zoals de A9, de A22 en de N208, wordt ingezet op mitigatie van deze barrières, bijvoorbeeld door de aanleg van faunapassages.

INFRASTRUCTUUR

LEGENDA

rijksweg	spoor - goederenvervoer	ontwikkelen nieuwe verbinding over het water	fietsroute
provinciale weg	spoor - personenvervoer	waarborgen hoge frequentie veerverbinding	ontwikkelen recreatieve schakel
optimaliseren kruising	station	uitbreiden recreatieve veerverbinding	ontwikkelen snelfietsroute
onderzoeken verbinding A9/A22/N208	realiseren HOV		gemeentegrens
	optimaliseren lijn 82 naar R-net		

5.9. Bereikbaarheid

Ambitie

De belangrijkste ambities op het gebied van bereikbaarheid is de strategische ligging van Velsen in de MRA zoveel mogelijk uit te buiten door het leggen van goede verbindingen.

Relatie met de ambities voor de deelgebieden

Voor het thema bereikbaarheid zijn de ambities voor alle deelgebieden belangrijk. Sterker nog, dit thema gaat over de relaties tussen de verschillende deelgebieden. Zie ook paragraaf 4.7.: Velsen als verbindende schakel.

Uitgangspunten

- De gemeente streeft ernaar de strategische ligging van Velsen in de MRA verder uit te buiten door goede verbindingen met de regio en Amsterdam, zonder dat dit ten koste gaat van de kernkwaliteiten van Velsen.
- De recreatieve langeafstandsroutes door de gemeente dienen herkenbaar en aantrekkelijk te zijn.
- De gemeente zet in op het versterken van de verbindingen tussen de beide zijden van het kanaal.
- De verbindingen van het strand en de jachthaven bij IJmuiden aan Zee met IJmuiden en de rest van de gemeente moeten aantrekkelijker worden gemaakt voor recreanten.
- Het streven van de gemeente is de fysieke relaties tussen IJmuiden en de duinen te verbeteren, waardoor de duinen toegankelijker worden voor inwoners en bezoekers.

Gewenste ontwikkelingen

- Er wordt onderzoek gedaan naar toekomstvastere bereikbaarheid via de A9-A22.

- Er wordt onderzoek gedaan naar een verbinding tussen de A9, A22 en N208. Het gaat dan om effectiviteit en situering van de verbinding.
- De gemeente is voorstander van een nieuwe verbinding tussen de A8 en A9. Hoewel deze verbinding buiten het grondgebied van Velsen zal moeten worden gerealiseerd, is de ontwikkeling wel belangrijk voor Velsen omdat hierdoor de bereikbaarheid van de gemeente verder zal worden verbeterd. De route Amsterdamseweg-Parkweg-Kanaaldijk kan verder worden versterkt als aantrekkelijke oost-westverbinding vanuit Amsterdam naar de havens en het strand van IJmuiden.
- De historische lange lijn in noord-zuidrichting door de binnenduinrand kan beter herkenbaar worden gemaakt door deze als één samenhangende landschappelijke route vorm te geven.
- Tussen IJmuiden aan Zee en Haarlem wordt via het centrum van IJmuiden een lijn voor hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) gerealiseerd. Zo wordt de bereikbaarheid in een groot deel van de gemeente Velsen verbeterd.
- Het behoud van de Kennemerlijn (al dan niet met ander materieel) is belangrijk voor de gemeente als verbinding met andere delen van de MRA. De gemeente is bereid bij te dragen aan de draagkracht van de Kennemerlijn, bijvoorbeeld door woningbouw nabij de stations Driehuis (op de locaties Velsersduin en Missiehuis) en Beverwijk (op de locatie Wijckerpoort). Aanvullend kunnen de stations in de binnenduinrand worden ontwikkeld als 'toeristische opstapplaatsen' (TOP's) nabij Nationaal Park Zuid-Kennemerland.
- De gemeente zet in op een (nieuwe) waterverbinding over het Noordzeekanaal naar Amsterdam.
- De wens is de pont tussen Velsen-Noord en Velsen-Zuid te laten varen met een hoge frequentie (6 x per uur), zodat de bereikbaarheid in noord-zuidrichting goed is.

SANTPOORT-ZUID

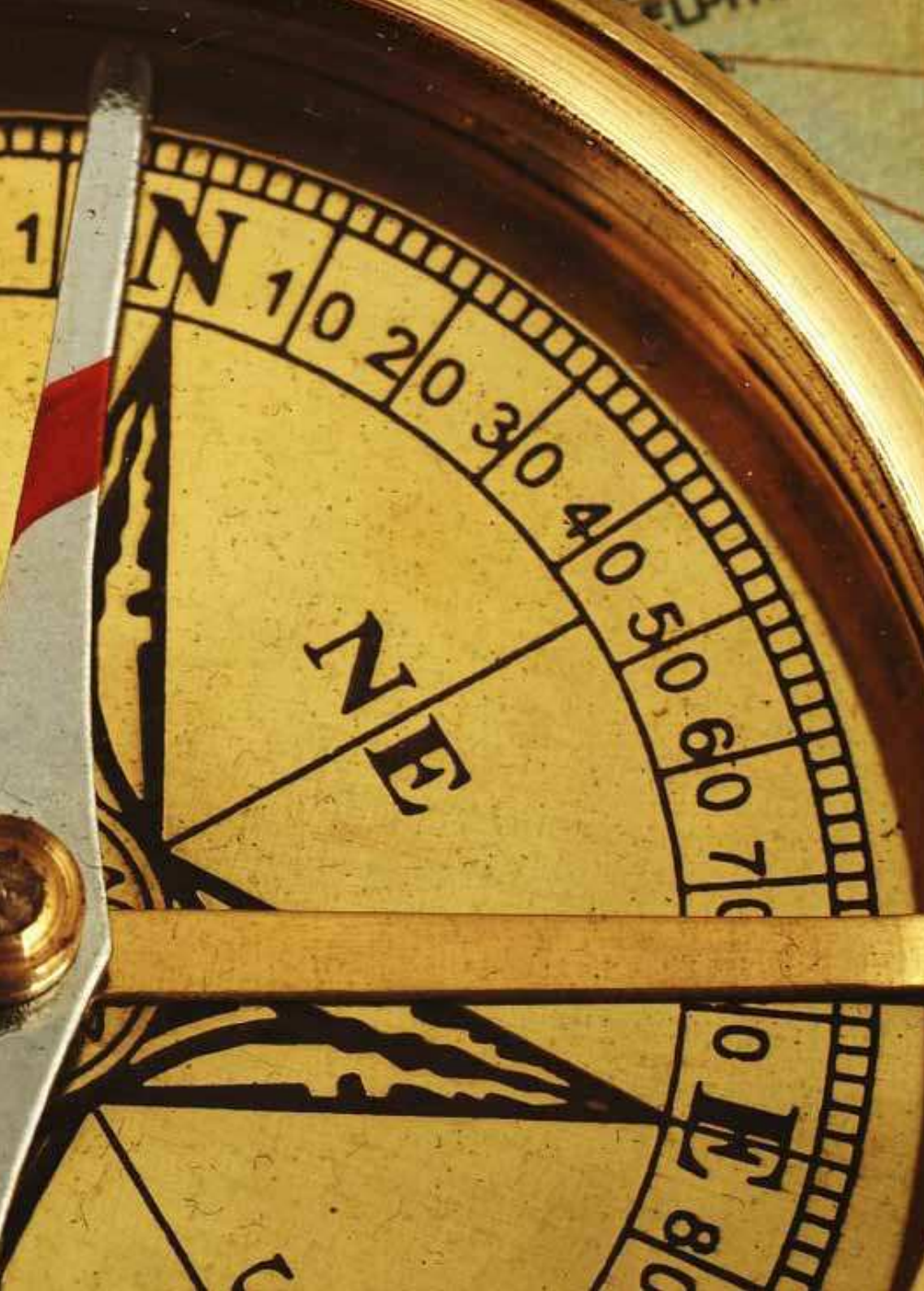
WACHT

- De gemeente streeft naar het aanleggen/verbeteren van veilige en aantrekkelijke (recreatieve) fietsroutes, onder meer:
 - door de duinen van IJmuiden aan Zee naar Parnassia en Bloemendaal aan Zee;
 - tussen de duinen en Spaarnwoude;
 - in de vorm van een snelfietsroute noord-zuid door de IJmond, zowel ten noorden als ten zuiden van het Noordzeekanaal;
 - tussen Velsen-Noord en Beverwijk (onder andere ter hoogte van de Velsertaverse);
 - langs de Delft (en de N208);
 - langs het Noordzeekanaal.
- Ook streeft de gemeente naar het opwaarderen van het fiets-voetveer tussen het strand bij de Noordpier, Forteiland en Oud-IJmuiden. In combinatie met een verbeterde noord-zuidverbinding voor fietsers door het Nationaal Park richting Bloemendaal aan Zee ontstaat zo een aantrekkelijke langeafstandsfietsroute langs de kust van Noord-Holland.

06

cruciaal scharnierpunt tussen
droom en daad, tussen wens en
werkelijkheid, tussen nu en straks

Op weg naar uitvoering

6.1. Kompas

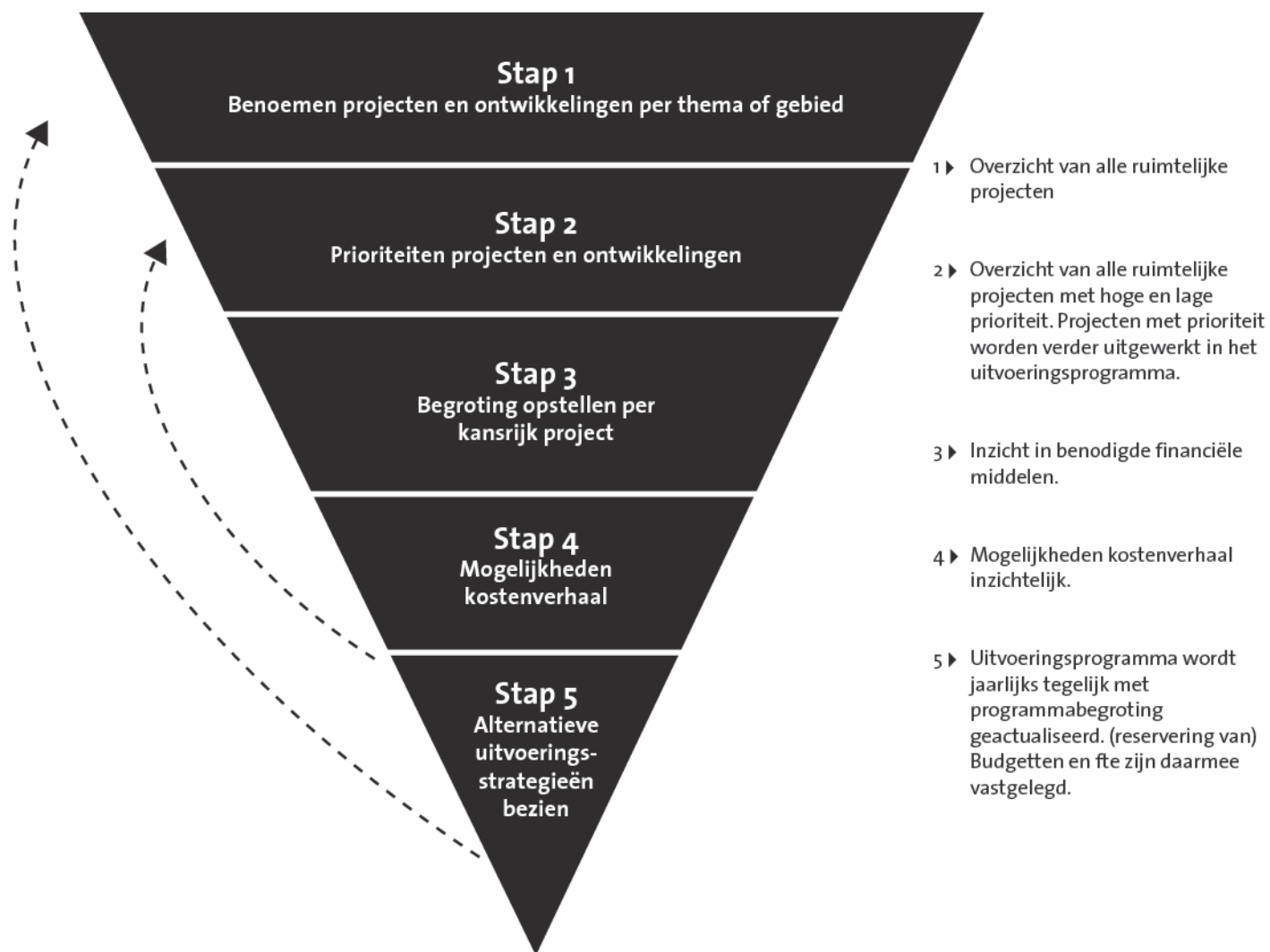
De structuurvisie geeft richting aan het toekomstige beleid en ontwikkelingen van Velsen. Het geeft hoofdlijnen aan waarbinnen ruimte wordt gelaten aan voorziene en nog niet te voorziene ontwikkelingen. Conform de Wet ruimtelijke ordening (Wro) wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de wijze waarop dit beleid gerealiseerd dient te worden.

Het is van belang de uitvoeringsparagraaf niet te zien als (letterlijk) sluitstuk van de structuurvisie maar als begin van de uitvoering van de structuurvisie. Daarmee wordt het een cruciaal scharnierpunt tussen droom en daad, tussen wens en werkelijkheid, tussen nu en straks. De structuurvisie krijgt "handen en voeten" door deze te vertalen naar acties en (strategische) projecten. De visie wordt daarmee meer dan alleen een papieren document; er gaat ook een initiërende en stimulerende werking van uit. De kernvraag "In wat voor dorp, stad en landschap willen onze kinderen straks leven?" wordt dan gekoppeld aan de vraag "Hoe kunnen we dat bereiken?"

6.2. Prioritering van projecten

De ideale uitvoeringsparagraaf bevat tenminste een overzicht van alle maatregelen, locaties en ontwikkelingen zoals die voorkomen in de structuurvisie. Ook wordt inzicht verschaft in de vraag of en hoe kostenverhaal wordt geregeld. Dit is een belangrijk, maar niet het belangrijkste onderdeel van de uitvoeringsparagraaf. Verder kan eventuele toepassing van de Wet Voorkeurs

welke projecten worden door wie, tegen welke uren en kosten, wanneer (op basis van welke prioritering en fasering) en op welke wijze uitgevoerd

recht Gemeenten (WVG) worden beschreven. Ook biedt de uitvoeringsparagraaf inzage in de wijze waarop de structuurvisie en meer specifiek de uitvoeringsparagraaf periodiek worden bijgesteld. Bijstelling heeft plaats aan de hand van nieuwe informatie, verkregen uit monitoring van bijvoorbeeld demografische of economische ontwikkelingen en uit inzicht in de financieel-economische cijfering van projecten.

Het overzicht van maatregelen, locaties en ontwikkelingen kan worden uitgewerkt volgens het hieronder beschreven stappenplan:

1. Benoemen alle projecten en ontwikkelingen of maatregelen per thema of gebied.
2. Prioriteren van projecten en ontwikkelingen aan de hand van bestuurlijke prioriteit, verwacht financieel resultaat en bijdrage aan de structuurvisie.
3. Begroting hangen aan kansrijke projecten.
4. Mogelijkheden voor kostenverhaal bezien.
5. Bezien of minder rendabele projecten anders kunnen worden gerealiseerd. Op basis van de begroting kan gekeken worden of 'afgevallen' projecten als nog toegevoegd kunnen worden.

In feite geldt dat bij het doorlopen van deze stappen sprake is van een cyclisch proces. Dit kan zowel bij het opstellen van een uitvoeringsprogramma om te zien of projecten die eerder zijn afgevallen toch in aanmerking komen voor het uitvoeringsprogramma, als bij het 'updaten' van een uitvoeringsprogramma. Ook als het uitvoeringsprogramma 'klaar' is voor de vaststelling van de structuurvisie, moet het namelijk worden opgevat als een dynamisch programma dat periodiek (in ieder geval elke vier jaar) kan worden geactualiseerd en kan worden vastgesteld. Hierbij wordt aangesloten bij de bestuurscyclus van de gemeente. Het uitvoeringsprogramma is sterk onderhevig aan verandering. Gedurende de looptijd van deze structuurvisie zullen nieuwe projecten zich aandienen en kansen zich voordoen die passen binnen het gewenste toekomstbeeld. Tevens kunnen projecten een andere invulling krijgen of niet worden opgepakt door de markt.

6.3. Maatregelenmatrix

De kern van het dynamisch uitvoeringsprogramma wordt gevormd door de maatregelenmatrix, die als bijlage bij de structuurvisie is gevoegd. De maatregelenmatrix bevat maatregelen die gekoppeld zijn aan een aantal thema's, die zijn gebaseerd op de opgaven zoals omschreven in de structuurvisie. In de kolommen is weergegeven wat de maatregel omvat, welke prioriteit eraan gegeven is, wat de bijbehorende fasering is, wie de trekker c.q. uitvoerende partij is en welke rol de gemeente inneemt en welk planresultaat wordt verwacht. In de uitvoeringstabel c.q. maatregelenmatrix wordt in de kolom 'Verwacht planresultaat' met een + aangegeven wanneer het een verdienlocatie of -project betreft, en met een - aangegeven wanneer het een tekortlocatie of -project betreft.

In een herziene 'Kadernota ontwikkeling van het grondbeleid' of een separate Kadernota kostenverhaal zal de relatie tussen de verdien- en tekortlocaties worden aangegeven alsmede nut en noodzaak van het kostenverhaal. De volgende categorieën van kosten komen daarbij aan bod (zie volgende paragraaf voor een toelichting):

- bovenwijkse voorzieningen;
- bovenplanse verevening;
- ruimtelijke ontwikkelingen.

Deze bijdragen worden op grond van de criteria profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit doorberekend. Soms is het zo dat bestaande woningen en bedrijven meeprofiten van nieuwe ingrepen en dat niet alle kosten kunnen worden toegerekend aan nieuwe ontwikkelingen. In een dergelijke nota kan dan ook een toelichting worden gegeven op de koppeling tussen 'kosten-dragers' en 'kostenvragers'.

BRUGGE

DOVER

TE HUUR

6.4. Wettelijk kader

6.4.1. Inleiding

De artikelen uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) die gaan over de grondexploitatie (ook wel de ‘grondexploitatiewet’ genoemd), bieden een aantal instrumenten om in planologisch-juridische zin de programma’s en daaruit vloeiende projecten uit de structuurvisie te verwezenlijken. Kostenverhaal, of verevening, is het centrale instrument. Het is van belang dat, in overeenstemming met de Wro, kostenverhaal verplicht is bij een bouwplan, zoals voor de bouw van woningen. In deze gevallen geldt de plicht tot het vaststellen van een (publiekrechtelijk) exploitatieplan tenzij kostenverhaal anderszins verzekerd is. Het exploitatieplan volgt daarbij de procedure van het planologische besluit. Bij vaststelling van een bestemmingsplan wordt tegelijkertijd het exploitatieplan vastgesteld.

6.4.2 Kostenverhaal

Aanpak structuurvisie en kostenverhaal

Met de komst van de Wro is het verhalen van door de gemeente Velsen gemaakte kosten bij ruimtelijke ontwikkelingen niet langer vrijblijvend. Kostenverhaal is verplicht, maar geen doel op zichzelf. Het kan en mag nog steeds dat de gemeente een bepaald deel van deze kosten voor eigen rekening neemt, mits bewust, transparant en op basis van goede argumenten. Bij actief grondbeleid heeft kostenverhaal plaats door gronduitgifte.

Privaatrechtelijk spoor

Bij faciliterend grondbeleid tracht de gemeente kosten privaatrechtelijk te verzekeren door deze te verhalen via een zogenaamde anterieure (exploitatie) overeenkomst. In deze fase is er nog geen bestemmingplan en exploitatieplan vastgesteld en heeft het kostenverhaal op basis van onderhandeling plaats. Er geldt dan grote onderhandelingsvrijheid. In een anterieure overeenkomst is

het onder meer mogelijk om:

- vrij te onderhandelen over de exploitatiebijdrage voor zover het gaat om kosten van de grondexploitatie;
- vrij te onderhandelen over programmatische invulling van de locatie;
- bijdragen af te spreken aan ruimtelijke ontwikkelingen buiten het exploitatiegebied.

Publiekrechtelijk spoor

Indien in de anterieure fase geen overeenstemming is bereikt met één of meerdere grondeigenaren, is de gemeente verplicht het kostenverhaal te verzekeren middels een exploitatieplan bij het nemen van een ruimtelijk besluit waarin bouwplannen juridisch-planologisch mogelijk worden gemaakt. Deze publiekrechtelijke regeling is gekoppeld aan twee voorwaarden:

1. er is een ruimtelijk besluit op grond van de Wro nodig. Het publiekrechtelijk instrumentarium is alleen van toepassing bij de vaststelling van een bestemmingsplan, wijziging van een bestemmingsplan, een projectbesluit of een projectafwijkingsbesluit (besluit tot afwijking van de beheersverordening);
2. het ruimtelijk besluit voorziet in nieuwbouw of in belangrijke en omvangrijke verbouwplannen met functiewijzigingen. De bouwplannen waarom het gaat zijn in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) aangewezen. In deze posterieure fase is de contractsvrijheid beperkt tot de limitatieve kostensoortenlijst die in het Bro is opgenomen (artikelen 6.2.3 tot en met 6.2.6). In de Wro zijn drie criteria opgenomen ten aanzien van de verdelingssystematiek. De exploitatiekosten worden op de grondeigenaren verhaald op grond van het beginsel van profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit:
 - profijt: de locatie moet nut ondervinden van de te treffen voorzieningen en maatregel. Veelal betreft het fysiek nut voor het exploitatiegebied;

- toerekenbaarheid: er moet een causaal verband zijn tussen de gebiedsontwikkeling en de kosten. Het werk, de maatregel en voorziening zouden niet aan de orde zijn zonder dat plan of de kosten worden mede gemaakt ten behoeve van het plan;
- proportionaliteit: indien meerdere gebieden baat hebben bij een werk, maatregel of voorziening moeten deze naar evenredigheid worden verdeeld (neergelegd in expliciet gemaakte verdeel-maatstaven). Van de verplichting om een exploitatieplan te maken, mag worden afgeweken indien:
 - o kostenverhaal 'anderszins' (anterieur) is verzekerd;
 - o er geen fasering of tijdvak noodzakelijk is;
 - o er geen regels omtrent sociale woningbouw en particulier opdrachtgeverschap noodzakelijk zijn;
 - o er geen eisen voor de werken en werkzaamheden van het bouw- en woonrijp maken en regels omtrent de uitvoering hiervan noodzakelijk zijn.

Kostenverhaal is beperkt tot de opbrengstcapaciteit van het plan (=de zogenaamde 'macro-aftopping'). Dit betekent dat er niet meer kosten verhaald kunnen worden dan er opbrengsten zijn dan wel geweest zijn. Indien een initiatiefnemer verzoekt zijn bedrijf zodanig te ontwikkelen dat daaruit noodzakelijkerwijs kosten voor de gemeenten (zoals infrastructurele maatregelen) voortkomen, worden die kosten door ons geheel of gedeeltelijk op hem of haar verhaald, conform de bovengenoemde verdelingssystematiek.

6.4.3 Gemeentelijk grondbeleid

Grondbeleid

Er zijn twee vormen van grondbeleid, namelijk actief en passief grondbeleid. Het voeren van een actief grondbeleid heeft tot doel dat de gemeente vooruitlopend op het bekendmaken van de doelstelling in een bepaald gebied, de (strategische) percelen reeds verwerft. Of onroerende zaken in bezit van de

gemeente actief herontwikkelt. Bij het voeren van een passief - of faciliterend - grondbeleid beperkt de gemeente zich veelal tot het vaststellen van kaders waaraan de ontwikkeling moet voldoen. Het initiatief tot verwerven, bouwrijp maken en bebouwen van de onroerende zaak ligt bij de initiatiefnemer. Door het sluiten van een exploitatieovereenkomst, dan wel het opstellen van een exploitatieplan, haalt de gemeente de door haar gemaakte kosten voor onder andere aanpassing van het openbaar gebied terug. De Wet ruimtelijke ordening biedt hiervoor de basis.

De Kadernota ontwikkeling van de gemeente Velsen stelt dat actief grondbeleid wordt gehanteerd om de doelstellingen uit de structuurvisie te kunnen realiseren. Er kunnen zich situaties voordoen dat er gekozen wordt om de doelstellingen uit de structuurvisie via faciliterend grondbeleid te realiseren. Per geval wordt zorgvuldig en integraal afgewogen of er wel of niet actief grondbeleid binnen de huidige kaders gevoerd zal worden. Voor overige ontwikkelingen wordt faciliterend grondbeleid gehanteerd.

Wet voorkeursrecht gemeenten

De structuurvisie vormt de basis voor het vestigen van voorkeursrecht op grond van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg). Dit instrument kan ingezet worden indien door ons tot actieve ontwikkeling wordt besloten. Het instrument is bedoeld om ons een betere uitgangspositie in de grondmarkt te geven en speculatie te voorkomen. Een voorkeursrecht dat wordt gevestigd op basis van een vastgestelde structuurvisie is geldig voor een periode van drie jaar. Het voorkeursrecht vervalt van rechtswege drie jaar na vaststelling van de structuurvisie, tenzij voor dat tijdstip een bestemmingsplan wordt vastgesteld.

6.4.4 Grondbeleidsinstrumenten en structuurvisie

Bovenwijkse fonds

Bovenwijkse kosten behoren tot de te verhalen kosten (zie art. 6.13 lid 7 Wro). Tot de bovenwijkse kosten behoren (bovenwijkse) voorzieningen die van nut

zijn voor en binnen of buiten één of meer exploitatiegebieden. Wat onder bovenwijkse kosten verstaan wordt, is in de wet niet gedefinieerd. De Wro biedt de mogelijkheid een fonds in te stellen voor bovenwijkse kosten. Een dergelijk fonds wordt gevoed door gemeentelijke grondexploitaties en anterieure overeenkomsten. Bijdragen aan het fonds kunnen afhankelijk van toetsingscriteria profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit deel uitmaken van de in een exploitatieplan opgenomen kosten. Zoals gezegd zal worden onderzocht of de herziene 'Kadernota ontwikkeling' of 'Nota Kostenverhaal' hiervoor de basis kan bieden.

De structuurvisie bevat bij voorkeur aanwijzingen over bestedingen, die ten laste van dit fonds komen. De kosten voor de verschillende maatregelen/projecten zijn echter nog niet altijd bekend. Deze kosten zullen daarom in de uitvoeringsfase concreet worden gemaakt. De dekking van de kosten zal, indien van toepassing, in eerste instantie plaatsvinden via kostenverhaal bij derden. In tweede instantie is er voor sommige maatregelen/projecten al een budget beschikbaar dat kan worden benut. Indien er toch nog budget benodigd is, zal er voor de betreffende maatregel/project bij de perspectiefnota budget worden gevraagd.

Bovenplanse verevening

Het is mogelijk een exploitatiegebied met een positief exploitatiesaldo ('verdienlocatie') te verbinden met een exploitatiegebied met een negatief exploitatiesaldo ('tekortlocatie'). Tussen deze locaties kan (bovenplans) verevening plaatshebben door ze als één exploitatiegebied aan te merken. De gemeente hanteert dit principe niet. Er worden geen locaties aan elkaar gekoppeld.

Bijdrage ruimtelijke ontwikkeling

De wet geeft de gemeente de mogelijkheid een bijdrage ruimtelijke ontwikkeling met een derde overeen te komen (artikel 6.24 Wro). Deze bijdrage kan bestemd worden voor een belangrijke in de structuurvisie benoemde maatschappelijke functie zoals natuur, recreatie, waterberging en infrastructuur.

Deze bijdrage maakt geen deel uit van de kostensoortenlijst en kan publiek-rechtelijk niet afgedwongen worden. De noodzaak tot deze bijdrage dient wel onderbouwd te worden en de bijdrage moet aansluiten bij de mogelijkheden van een exploitatieplan en voldoen aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

6.4.5 Economische uitvoerbaarheid structuurvisie

Uitvoeringsstrategie

De uitvoering van deze structuurvisie is een dynamisch proces waar de gemeente tot 2025 actief mee aan de slag is. In die periode zullen wij telkens afwegingen (moeten) maken tussen het gedefinieerde programma, de ruimtelijke mogelijkheden, de marktconformiteit en de financiële haalbaarheid. De consequenties van het maken van (nieuwe) keuzes worden steeds integraal afgewogen en gecommuniceerd.

Projecten waarin de structuurvisie niet voorziet

Gedurende de looptijd van de structuurvisie kunnen zich initiatieven aandienen waarin de structuurvisie niet voorziet. Dit betekent echter niet dat voor uitvoering van deze initiatieven de structuurvisie herzien moet worden. Als initiatieven bijdragen aan verwezenlijking van de ambities van deze structuurvisie kan worden besloten het betreffende project te realiseren.

Koppeling gemeentelijke budgetcyclus en herziening uitvoeringsparagraaf

De projecten van de structuurvisie worden in het kader van de verantwoording en prioritering gekoppeld aan de gemeentelijke budgetcyclus. Bij de jaarrekening worden over de belangrijkste zaken uit de structuurvisie verantwoording afgelegd wat betreft het gevoerde beleid en de feitelijke resultaten. Onder- of overschrijding van budgetten per project kan aanleiding geven tot het bijstellen van ambities. De uitvoeringsparagraaf is dynamisch en kan in ieder geval elke vier jaar herzien worden. Hierbij wordt aangesloten bij de bestuurscyclus van de gemeente.

